¶ Reuerendo in christo patri fra/
tri Cherubino spoletāo ordinis mi
norū preclaroqꝫ verbi dei semina
tori. Troylus maluitius inter iuris
vtriusqꝫ interp̄tes canonicosue bo
nonienses exiguus salutem in do/
mino.

P Luribus iā elapsis di
ebꝰ diuinū illud animi
aduertens documētuꝫ
dare q̄ꝫ accipe fore be
atius mēte agitaui vir
sanctissime quo te mu
nere tua digno scītate donare de/
berem. Et cum certior essem te nō
aurum non argentuꝫ. non lapidem
preciosuꝫ. non deniqꝫ tp̄ale qcquā
appetere: cuꝫ temporalia velut fra
gilia iam diu ipse renueris: ac chri
stum imitans pauptatem predices
maiora pcūctans p̄mia tibi ab im/
mortali deo in celis reseruata: mi/
bi in menteꝫ venit spirituale aliqd
ex officina nostra licet exili: elabo/
ratum deuotissimo tuo nomini de/
dicare. Et inter cetera que occurre
bant inspiratōe quadam: vt reor di
uina mihi infusum est: vt de sancto
rum canonizatōe libelluꝫ tibi felici
ter ederem. Certuꝫ est enim q̄ꝫ plu/
rimos ex deuotissima illa quaꝫ ele
gisti religiōe viros ad celestia emi
grasse canonizatioṅe debitam com
morantes: inter quos cum in fatiꝫ
diuina vocatione concesseris te re/
censenduꝫ fore non ambigo. Quid
enim homini dulcius quid suauius
quid deniqꝫ optabilius esse potest
q̄ꝫ possessoris omniū non soluꝫ pos
sessorem: sed ꝛ fruitoreꝫ post mor
tem fieri. Is est inquā humanus fi
nis quem qui bene vt tu fecisti no
uerit omnia nouit: qui vero secus
ignorabit. Unde ꝺ te merito illud
dici potest. Felices nimium qui te
genuere parentes. Et licet certior
essem vir recolende materiā hanc
tam ex canonistarum q̄ꝫ theologo/
rum doctrinis tibi melius q̄ꝫ mihi
fore cognitam. firma tamen stent
sententia illā sub verborū compen
dio in hoc libello vt canoniste dun/
taxat referūt omissa theologoruꝫ p
scrutatione reserare. ne in alienam
messeꝫ quod a iure improbatuꝫ est
falcem ponere viderer. Tractāt nā
qꝫ teste Jeronimo fabrilia fabri:
Nō credo tamē sacros in hoc the/
ologos a canonistis aliquā in par/
te dissentire. Dabis igitur veniaꝫ si
nō ita diserte ita luculenter vt res
exposceret dixero. Nam temporis
angustia propter lectiones in qbus
continue versor: exilitasqꝫ ingenij
mei hoc minime patiūtur. Hec est
edepol iuxta Jo. an. sententiā vna
de maioribus causis que inter xp̄ia
nos proponi ac disputari queat. Et
graues materias vt inquit Jeroni/
mus. ingenia parua non sufferunt.
Quorsum vero prouinciaꝫ hanc tā
difficilem aggressus fuerim: si me
queres: respondeo non ob aliud di
uino cōfisus patrocinio: nisi postq̄ꝫ
vt dixi canonizandus existis: inter
legendum opusculum hoc aliquan/
do cum deuꝫ dabitus ardentius in
diuine maiestatis seruitium inflam
meris. quo dígniorem sedem in il/
la celesti patria iuxta merita digni
ora tibi comparare valeas: necnō
vt de me tibi plurimū deuoto ꝛ po
tissime in orationibus non soluꝫ in
hac vita: sed ꝛ in celesti cum ibi fue
ris recorderis. Si eniꝫ meam in te
deuotionem recte intelligeres hec
non tam ex ore q̄ꝫ ab intimo cordis
emanare facile crederes. His igitur
omnibus mature libratis pater re/
uerende libellum hunc tuo deuotis/
simo nomini dedicatuꝫ suscipere de
precor non dedigneris: in quo si qd
quod benignissimas aures tuas of
fendat inueneris: id ingenij mei tar
ditati humaneqꝫ nature: in qua ni/
hil perfectum inuenitur impinges.
Si vero quod iuri consonet diuine
maiestati a qua omē datū optimuꝫ
ascribendum velim censeas: meqꝫ

deuotissimum in omnibus cōmen-
datum habeas vale.

¶ De sanctorū canonizatione opu
sculum incipit.

i

Accepturus igit̄ opu-
sculum hoc de canoni-
zatione sanctorum an-
te omnia de rei quidi-
tate videndum esse cē
sui. Nam vt inquit philosophus in
vi. topi. vniuscuiusq; rei qditas ab
ipsa diffinitione innotescit: quod e-
legantius reassumpsit Cicero in pri
mo officiorum libro in prin. Omnis
iquit que a ratione suscipitur de re
aliqua disputatio debet a diffinitio
ne proficisci. quod confirmauit iu-
risconsultus in. l. i. de testa. vbi trac
taturus de testamentis ante omnia
diffiniuit quid esset testamentum.
Idem volens tractare de tutelis in
ti. ff. de tutelis in. l. i. diffiniuit quid
esset tutela. Idem in ti. ff. de iustit.
⁊ iur. volens tractare de ipso iure i
l. i. in prin. diffiniuit quid esset ius.
Et ideo Bar. ⁊ moderni i. l. i. i pri.
ff. de acquiren. pos. tractaturi mate
riam possessionis ante omnia diffi
niuerunt quid esset possessio. Qua
de re querendum est. Primo quid
sit canonizare sanctū. Secūdo qs
possit sanctum canonizare. Tertio
que requiruntur ad hoc vt quis tā-
quā sanct⁹ possit canonizari. Quar
to ⁊ vltimo que forma in canonizā
do seruari debeat.

c

Apro igitur primum dubi-
um pro cuius declaratio
ne premittendū est quis
dicatur sanct⁹ ⁊ faciendā
esse censeo hanc distinctionē. Aut cō-
sideramus hanc ecclesiā militantē
⁊ sic in hoc seculo viuentes. Aut ec-
clesiā triumphantē ⁊ per cōsequēs
eos qui de hac vita migrauerunt.
Primo casu dico q̄ omnes mū
de ac virtuose viuētes merito san-

cti dici possunt. ⁊ ita itelligat̄ quod
habet̄ Leuitici. xi. ⁊. xix. c. ⁊ prima
Petri. c. i. Sācti estote quoniā ego
sanctus sum dominus deus vester.
transsumptiue in. c. tenere debet.
xxxi. dis. ⁊ ita etiā procedit tex. in
c. maximilianus in fi. ibi quia q san
cti non sunt sancta tractare nō pn̄t
⁊ est etiā tex. in. c. oportet in versi.
scriptū ē enim sancti estote. lxxxi.
dis. quē ita intellexit Archid. in. d. c
tenere. facit tex. i. c. pposuisti. ⁊ i. c
primos. lxxxii. dis. quos ita itellexit
Archid. i. d. c. nō oz. ⁊ ita ēt intelli-
gat̄ tex. i. c. nō vos in fi. qs ei san
ctū dubitet. xl. dis. Ita ēt intelligi
oz illud prophete psal. xvii. Cū scō
sctus eris ⁊ cū inocēte inocēs eris
Et illud non enī loca sed vita ⁊ mo
res sanctum faciunt sacerdotē: de
quo in. §. i. xl. di. ⁊ illud ecclesiastici
xxvii. cū viro sancto assiduus esto
Et tex. in. c. non est facile. xl. di. vbi
dicitur non sanctoꝝ filij sunt qui te-
nent loca sanctoꝝ: sed qui exercent
opera eorum. Et tex. in c. sancta qp
pe rusticitas fa. q. vii. Et ideo non
imerito tex. marcelli iurisconsulti i
l. sanctum. ff. de rerū diui. dixit san-
ctum est quod ab iniuria hominum
defensum est atq; munitū. facit tex
iuncta glo. in ver. sanctificetur in. c
i. de success. ab. intest. vnde domi. i
c. decet in prin. de imu. eccles. li. vi.
dicit q̄ loca sacra sunt sancta. i fir-
mata penis ⁊ statutis contra delin
quentes in illis. vt in. §. qui vero i
auten. vt licet matri ⁊ auie. ⁊ in. §.
sancte. instit. de re. diui. ⁊ in. l. si qs
in hoc genus. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊ p
id quod habetur in. c. in primis. ii.
q. i. Adduci potest quod eleganter
dixit Tho. de aqui. secūda secunde
questione lxxxi. articulo vltimo q̄
nomen sanctitatis duo videtur im-
portare. Uno mō mūdiciā. ⁊ huic
significationi competit nomen gre
cum. dicitur enī agios idest sine ter
ra. Alio modo importat firmitatē
Unde apud āntiquos sancta dicebā

tur que legibus erant munita vt vi
olari non deberent. Unde ⁊ dicitur
aliquid esse sancitū qʒ est lege fir
matū. Potest etiam vt dicit Tho.
hoc nomē sanctus secūdū latinos
ad mūdiciā ptinere vt intelligatur
sanctus quasi sanguine tictus eo q
antiquitus illi qui volebāt purifica
ri sanguie hostie tingebātur. vt Isi
dorus dicit in libro ethimologiarū
⁊ vtraqʒ significatio cōpetit vt san
ctitas attribuat his que diuino cul
tui applicantur. ita q non solū ho
mines sʒ etiā templū ⁊ vasa ⁊ alia
huiusmodi sctificari dicūtur ex hoc
q cultui diuio applicātur. mūdicia
eni necessaria est ad hoc q omnes
deo applicent. nam mens humana
inquinat ex hoc q inferioribus re/
bus cōiungit: sicut quelibet res ex
imixtiōe peioris sordescit: vt argē/
tū ex immixtione plumbi. Oportʒ
aūtē q mens ab inferioribus rebus
abstrahatur ad hoc q supreme rei
possit cōiungi. Et iō mens sine mū/
dicia deo applicari non pōt. Unde
ad Hebre. cap. penul. dicit. Pacē
sequimini cum omnib⁹ ⁊ sanctimo
niā sine qua nemo videbit deū. Fir
mitas etiā exigit q mēs deo appli
cetur. applicat eni ei sicut vltio fi/
ni ⁊ primo principio huiusmodi au
tem oportet maxime imobilis esse
Unde dicebat apostolus ad Roma.
viij. Certus suʒ q neqʒ mors neqʒ
vita sepabit me a caritate dei. Sic
ergo dicit sanctitas p quā mēs ho/
minis seipā ⁊ suos actus applicat
deo. Et sic secūdū Tho. sctitas di/
cit a firmitate siue mundicia. Et iō
iurisconsultus in pallegata. l. sanctū
dixit. sanctū autē dictū est a sagmi/
nibus. sunt autē sagmina herbe q̄/
dam quas legati po. ro. ferre solēt
ne qs eos violaret sicut legati gre
corū ferunt ea que dicūtur certia.
Unde dicit ibi glo. q legati dicunt
sancti per. l. fi. in prin ff. de legati.
Hinc descendit verbū sanctio in iu
re positum. est eni sanctio inuiolā/
bilis ⁊ ab iniuria hominuʒ tuta le/
galis statutio. ⁊ ita intelligitur lex
sanctio leguʒ. ff. de pe. Unde sanci/
re nihil aliud erit q̄ inuiolabiliter
statuere ad declaratōem legis san/
cim⁹ la prima ⁊ la. ij. C. de sacrosa.
eccle. ⁊. l. sancimus. C. de testa. ⁊ C.
de penis cum si. Et de multiplici si/
gnificatōne verbi sanctio videnda
esset glo. que est glo. pria in prohe
mio. ffoꝝ. de quo etiā in diffinitiōe
sanctitatis quā pono in fine h⁹ pri/
mi dubij. facit ad hec. §. sancte vbi
glo. insti. de re. diui: in ver. sanctio/
nes. ⁊ glo. iij. dis. in summa in fi.
¶ Concludo ergo q omēs munde
ac virtuose viuētes possunt nuncu/
pari sancti tanq̄ ab iniurijs homi/
nū propter eorū bonitatē defensan
di immo potius honorandi ⁊ extol
lēdi. Et maxime qa cōmunis ē vul/
gariū sermo dicētiū talis est sanct⁹
homo sicut de tua reuerēda pater/
nitate publice dicit. valet eni argu
mentū a prouerbio vulgariuʒ secū
duʒ Jo. an. per illuʒ tex. in. c. ⁊ si iu
deos de iudeis. facit. c. quemadmo
duʒ de iureiuran. ⁊. l. ita vulnerat⁹.
ff. ad. l. acquil. ⁊ glo. magna in fine
in. l. quod in heredem ff de tribut.
actio immo cōmunis loquēdi vsus
pfertur proprie verborū significa/
tōi. l. librorū. §. quod tamē cassius
ff de lega. iij. ⁊ ibi Bar. ⁊ in. l. cum
de lanionis. §. asinaʒ molendinariā
⁊ ibi etiā Bart. ff de fun. instruc. ⁊
instru. lega. facit quod dicit Bar. in
l. i. ff. de suis ⁊ legit. ⁊ in. l. omēs po
puli de iusti. ⁊ iure. ⁊ in rubri. de no
ui ope. nunci. in sa col. ⁊ in. l. labeo
ff. de suppel. lega. ⁊ do. ab. in. c. i. de
postu. prela. in. ix. col. ⁊ in c. p tuas
in notabilibus de probat. Jo. and.
in. c. fundamēta in nouella de elec.
in. vi. ⁊ Ab. in. c. non magno ne cle
ri. vel mona. Do. Anto. in. c. certifi
cari de sepultu. Idem in prohemio
decretalium in. ix. col. In quib⁹ lo/
cis concludūt prefati docto q etiā
i statutis reiecta ppria significatōe

attenditur cōmunis vsus loquendi
z ita multo fortius erit dicenduz in
casu nostro per rationes z iura su-
peri⁹ adducta. Et hec sanctitas mł
ta operatur. Primum q licet alias
electio nec actiue nec passiue cadat
in laycum in spiritualibus. c. sacro-
sancta. z c. massana de electio. Fal
lit tamen in layco sancte vite. casus
est not. in §. his omnibus. lxi. dis.
vbi dicitur q laycus ratione sancti
tatis vite potest eligi in episcopuz
Dat exempluz i beato Seuero Ni
colao z Ambrosio. z illum text. ad
hoc magnifacit do. meus Andreas
siculus in. c. cum adeo in glo. penul
tima de rescrip. De hoc dimē lati⁹
dico in tractatu meo de digni. epi-
scopali in tercio dubio in princ.
¶ Item operatur q licet iude⁹ fa
ctus christianus in egritudine non
possit presbiter ordinari fallit ratō
ne sanctitatis vite. tex. est singula-
ris in. c. i. lvij. dis. secundum Ludo.
singu. cccclxxiij. ¶ Item operat q
victus non debz condemnari in ex
pensis quia presumitur habuisse iu
stam causam litigandi dicit Hosti. i
c. finem litibus de dolo z cōtu. pro
quo est glo. fi. in. c. expedit. xij. q. i.
¶ Item operatur q iudex licet cō
sanguineus partis non possit ab al
tera parte vt suspectus recusari se
cundum do. Anto. in. c. postremo dē
appella. ¶ Item operat q si pre-
tor confidit de tali capto quia pro-
pter eius bonam famaz non posuit
eum in carcerez z is aufugit q pre
tor nō tenetur secunduz Ange. in. l.
si a bone fidei. ff. de rei vendi. dicē-
tis q domini hui⁹ ciuitatis bonomie
fecerunt capi quēdaz nobilez z cō-
miserūt eum potestati qui propter
capti nobilitatem z bonā fama no-
luit eum incarcerare sed ei assigna
uit totuz pallaciuz pro carcere z il-
le aufugit. dicit Ange. q p̄tor fuit li
berat⁹. qa debuit credere hōi nobi
li. Idē voluit Ludo. in. l. ticio fund⁹
de condi. z demon. facit quod dixit
glo. in. l. i. ff. de ripa muni. quam al
legat Bal. pro singulari in. c. ij. in. v
col. de iudi. facit etiam glo. in sum-
ma. ij. q. v. z quod dicit Bal. ī. l. pa
rentes. C. de testi. z probatur sancti
tas vite si quis renūtiauit propriis
secundum glo. in. d. c. expedit: facit
glo. in. c. ij. in verbo nō fecissent de
noui ope. nunci. z illud euāgelij vis
esse perfectus vade z vende oia z
Mathei. xix. Marci. x. Luce. xviij.
c. meminit glo. i. c. ad aures de eta
te z quali. Et hec est probatio pre-
sumptiua nam vere nō probat hoc
esse quod ab hoc contingit ab esse
l. non nudis. z l. neqz natales. c. de
probat. Sed esse pōt z contingere
q quis renunciauerit propriis z tñ
nō sit homo sanctus. c. socrates. xij
q. ij. de quo socrate mentionem fe-
cit Grego. in omelia super matheū
ad declarationem illius euangelij.
xix. c. Item de eo meminit glo. in c
hoc scripsimus. xxx. di. Ille ergo ē
sanctus vere qui mundus est ab oi
macula vt supra dixi. ¶ Et hec ē il-
la sanctitas que summis pontifici-
bus attribui solet: qui z si aliquādo
mūde ac virtuose non viuant tamē
viuere debent. cū representent san
ctum sanctorū in terris. c. vt nostrū
vi eccle. benefic. c. fundamenta. §.
decet de ellect. in. vi. c. i. in prin. de
homi. eo. li. ¶ Et de hac sanctitate
poterunt verificari verba illa sanc
ta sanctorum posita in. ca. i. in fi. de
vi. z hone. cleri. z in. c. nulli liceat i
versi. sanctum sanctorum erit domi
no. xij q. ij. vnde glo. ibi exponit. i.
ad vsum sanctorum sacerdotū per
tinet quasi deo consecratuz quod ē
notanduz ad declarationem dicti v
siculi sancta sanctoruz quare sic di-
catur. z illū tex. ad hoc allegat Do
mi. in. c. decet in prin. de immun. ec
cle. li. vi. Et ideo dicetur sancta san
ctorum locus pro celebratione diui
norum officiorū ad vsuz sanctoruz
sacerdotuz dedicatus. Et hoc respe
ctu non licet laicis illū intrare nisi

causa oradi vt in d.c.i.in fi.z ibi do
minus Anto. Tamen Jo. an. refe/
rens bonaguidaz ibi in fina. verbis
dicit q sancta sanctorum est capel/
la rome in palatio ꝯstantini vbi ꝯ/
seruantur capita apostolorum Pe/
tri z Pauli quasi velit dicere q ap
pellatur sancta sanctoruz.quia ille
est locus scus respectu capitu illoru
sanctorum . Unde euenit q hodie
sancta sanctorum dicetur pars illa
que est prope altare apud sacrariu
propter sacramenta que ibi ꝯficiu/
tur.Et quia in altari maiori cum so
leat esse sacrum includuntur relige
vt extra de consecta.ecl.vel alta.p
totum secundum Abb.in d.c.i in fi
Ideo non licet laicis illam intrare
nisi causa oradi vt dixi. ¶ Alibi pa
nis etiam appellatur sanctus vt i.c
hanc consuetudinem in prin.x.q.i.
vbi fit metio de illis xij.panibus p
positionis quos in testamento ve/
teri dominus prohibuit filijs israel
ne comederent exceptis aaron z fi
lijs suis de quibus panibus habet
originaliter Leuit.xxiij.c. z primo
regum.xxi.c.Et secundum Archid.
in dicto.c.hanc ꝯsuetudinez: illi pa
nes dicuntur sancti quia sacramen/
tales erant z aliquid significabant
propter illud comedere de quo ibi
per eum Et sic verbuz sanctus hoc
casu non significat id quod superi⁹
dixi. ¶ Secundo casu s.quo ad ec/
clesiam triumphantem dico simili/
ter omnes habitantes in celesti pa
tria non solum animas beatoruz sz
etiam ipsas intelligentias hoc e an
gelos sanctos dici debere cum om
ni refulgeant mundicia immo non
possent esse imundi alias essent im
perfecti que imperfectio in celo no
admittitur vbi est deus qui est sum
mum bonum z ens perfectissimum
quo omnes beati fruutur vnde me
rito eos sanctos appellabimus.im
mo deus ipse dicitur sanctus iuxta
illud quod dicit in celebratione mis
se.sanctus.sanctus. sanctus. domi/

nus deus sabaoth zc. Et in psalmo
xv.nec dabis sanctum tuum videre
corruptionem zc.facit.c.tenere cuz
si.supra in primo membro allegatis
Et secundum hoc intelligatur illud
quod habetur in simbolo apostolo
rum:Credo in vnam sanctam eccle
siam catholicam sanctorum comu/
nionem zc.Et hec vera itelligo ha
bito respectu ad vim z substantiaz
huius verbi sanctus. ¶ Habito ve
ro respectu ad dedicationem ecclesie
fiendam alicui qui beatus reputa/
tur vel ad celebrandam diem mor/
tis eius vel diuinu in eius memori
am officiuz talis nusqua dicet san
ctus nisi precedente canonizatione
inducta ab ecclesia z secunduz eius
formaz de qua infra dicaz. ¶ Sed
dicetur beatus cuius nec dies mor/
tis nec officium in eius memoriam
celebratur.nec etia sibi ecclesia de/
dicatur.z ita comunis vsus loquen
di obseruat cuius non est parua au
ctoritas p dicta in mebro anceden.
Et ideo pictores quibus alias dat
potestas quicquid audendi iuxta il
lud Oratij in poetria. Pictorib⁹ at
qz poetis quodlibet audendi semp
fuit equa potestas.pingut imagine
beati cum radio sancti vero cuz di
ademate circum caput vt inter eos
appareat differentia.Diadema eni
est corona imperialis siue regia que
fit solum de auro z lapidibus pcio/
sis.z componit a dia quod est duo
z demo demis.quia ex sui rotundi/
tate principiuz demit z finem secu/
duz glo.nota.in cle.i.in verbo dia/
dema.que facit differentia inter di
adema coronaz z sertum de iureiu
ran.quaz ibi sequit Paul.de liaz.
dicens q diadema datur in signum
victorie non soluz tёporalis sz etia
spiritualis.cu quo transiuit ibi Car
di.z imol. Cuz ergo sancti victoria
aduersus carnis tentationes versu
tiasqz diaboli in hoc sclo bellicose
reportauerit merito diademate sa
cta coruz canonizatoe insigniri de/

bent. ¶Canonizati tamen aliquā do dicunt beati. vt in.c.i.ibi qui be ato eterne vite clauigero.xxiij.dis. ꝛ in.c.non nos beatū petruꝫ.xl.dis. vnde omnis sanctus canonizat⁹ di ci potest beatus sꝫ non econtra. Jn vita vero dici non pōt quis beatus secundū Tho.in prima pte questio ne.xij.articulo.x.ꝛ.xi. ꝛ sa se quē stiōe.cccxxiij.articulo.ij. ꝛ in qrto dis.xlij. Nam beatitudo idem ē qd vita eterna quod est pax ꝛ regnum celorū sm Tho. in quarto dis.xlix. articulo.vij.viij.ꝛ.ix. ꝛ sm Albe.d rosat in dictionario suo in vbo bea titudinē nihil aliud est beatitudo q̄ʒ reuelatō magni dei ꝛ saluatoris no stri ihesu xpi. vt in.c.ieiuniuꝫ de cō se.dis.v.de quo etiaꝫ p Tho.sa se. qōe.clvi.in vltio arti. Uel sꝫ Boe tiuꝫ in iij.de consola.c.iij. Beatitu do est status omniū bonorū aggre gatōe perfectus. Et ibidē. Beatitu dinē summū bonū esse diffiniuit. Ad hoc allegari potest illd Ouidij metha.diciqꝫ beatus ante obitum nemo supmaqꝫ funera debet. Bea re enī est beatū facere.i.prodesse. tex.est sing.in.l.bonorū de verbo. signi. sed hō rōe bone opatōis scte in hac vita sentit proficuū in alia vi ta.iuxta illud psalmiste in psal.xvij Et retribuet mihi dominus secūdū iusticiā meā ꝛ secūduꝫ puritatē ma nuū mearuꝫ in conspectu oculorum eius. Jmproprie tamē dici pōt bea tudo in hac vita. ita loquitur dicta l.bonoruꝫ.ꝛ lex iniqui. L.qui accu sa.non pos. vbi dicit littera. iniquū ꝛ longe a beatitudine seculi vestri esse credim⁹ ꝛc. ꝛ ita intelligit illa beatitudo que summis pōtificibus attribuitur.ꝛ tex.in.c.legi in fi.ibi beatitudo tua.xvi.q.i. Quare hoc casu illū dicem⁹ sanctuꝫ qui erit ab ecclesia canōizatus ꝛ tūc verifica/ bit illud quod dixit Ulpianus iuris consultus in.l.sancta loca.§.pprie ff.de rerum diui.vbi dixit pprie dr̄ sanctuꝫ quod sanctōe quadā est cō/ firmatū.ꝛ qd̄ dicit tex.i.c.sancto/ rum i pri.lxx.dis. vñ ꝓpꝫ dicet sctūs q canonizatōe ecclastica erit cōfirmat⁹ ꝛ approbat⁹. Jmo in vo bio appellatōe scti intelligit ca nōizato sm cōēz loquēdi vsū. qui vt predixi attendi dꝫ. Et ideo ad ꝓ posituꝫ dubiū nostri canonizare est aliquē sm canones pro scō appro/ bare ꝛ ꝯfirmare sicut videm⁹ in le gibus approbatis ꝛ confirmatis in libris decretoꝝ que dicūtur canoni zate. Jllud tamē verū est vbi cano nes mentionē faciūt ō ipsis legib⁹ secus si simpliciter sunt ꝑ Bzatianū inserte in ipso libro decretoꝝ. quia tunc tales leges nō dicūr canōizate. Jta dixit glo.in vbo tractatus in.c. i.de reb.eccle.nō alie.in.vi.quā se quit Dominic⁹ ibi in.iiij.col. dicēs allegādaꝫ esse ad hoc tāq̄ ordināria Jta dicam⁹ in casu nr̄o q ille dicet canōizat⁹ ꝑ scō q ē a lege ꝛ a ca none aiato qui est papa arg.i.aut. de consult.circa fi. collat.iiij.cū so lemnitate requisita de quibus in se quentibus dicetur fuerit approba tus ꝛ confirmatus. Et hoc declara/ bitur per id quod dixit Jo.an. quē sequitur do.Anto.ꝛ Abba.in.c.i.d reli.ꝛ vene.sanc. Jnquantū dixit canonizare est aliquem per summū pontificem in cathalogo sanctoꝝ describere ac decernere diffinire ꝛ declarare vt coli debeat ꝛ haberi p sancto ꝛ q fiat omni anno officium solemne pro eo sicut pro aliis sanc/ tis iuxta qualitatem suam vt si est c fessor fiat officiū confessoris si mar tir martirum ꝛc. ¶Et de hiis oībus verificari poterit diffinitio illa san ctitatis quam posuit Licero in li.ii. de natura deorum dicens sanctitas est sanctio colendorum deorum. Sꝫ dionisius de diuinis nominibus.xii. c.aliter diffiniuit dicēs q sanctitas est ab omni imundicia libera ꝛ per fecta ꝛ omnino imaculata mūdicia vt refert ꝛ sequitur tho. de aquino in loco supra allegato in primo mē

bro huius dubij. Alibi appellat san ctimonia vt est tex. not. in c. si quis hominem. xi. q. iij. Alibi sanctitudo vt in psalmo lxxxxv. in vers. domū tuam decet sanctitudo et in c. decet in prin. de imuni. eccle. li. vi. Et san ctitudo idem est quod firmitas que corrumpi non potest sm Archid. et Domini. in d. c. decet in prin. et ideo dicit ibi Petrus de ancha. q semel deo consecratus ad humanos vsus reuerti non debet. c. nulli liceat. xij. q. ij. c. mancipia de rer. permu. et in c. semel deo de reg. iur. li. vi. Facit ad hec quod dixi in prin. huius pri mi dubij. Et ita in hoc primo dubio de iure mihi videt esse cōcludēdū.

Sequitur secundum dubiū qs possit canonizare san ctum in quo reperio duas esse opiniōes vna fuit vi centij quem referunt moderni ma xime Abb in c. i. de ferijs qui dixit q quilibet episcopus in sua diocesi poterat canonizare sanctum et mo uetur per illum tex. et per tex. in c. i de conse. dist. iij. pro cuius opiniōe adduci potest quod dixit glo. in c. si cut et est glo. si. vij. q. i. et in c. in no uo. xxi. di. et in c. accusatio. fa. q. vij In quibus dicit q episcopi sunt le gati dei facit cle. suadente de pe. in versi. episcopi enim dicuntur. Im mo plus dixit glo. in c. oues vi. q. i q eps est oculus dei. ergo nō erit inconueniens dicere q hoc respec tu quilibet episcopus saltim in sua diocesi possit canonizare sanctum. Item quia episcopi successerunt in locū apostolorum et fuerunt pares petro. d. c. in nouo. et ideo papa ap pellat se episcopum vt patet in pro hemio decretaliū sexti et ibi domi. et cle. vnde dicitur q papa nō ē ma ior episcopo dignitate sed admini stratione vt in d. c. i nouo et in c. le gimus. lxxxxiij. dist. vnde dicitur q ordo episcopalis est maior alijs or dinibus secundū glo. in prohemio sexti in versi. episcopus et episcopa tus est culmen dignitatis. c. venera bilis de preben. glo. in c. ij. eo. ti li. vi. Item episcopi nominantur colū ne eccle. d. c. accusatio. Itē possunt dici fundamenta ipsius eccle. iuxta illud psal. lxxvi. fundamenta eius ī montibus sanctis de quo in c. fun damenta de elec. in vi. Et exponit in montibus sanctis. i. in apostolis quorū loco vt dixi episcopi successe runt plus dico q episcopus dicitur christus. c. si qs de petentib. xxiij. q. iij. ergo istis respectibus episco pus poterit canonizare sanctum vt predixi. ¶ Sed alia ē opinio q pa pa debeat canonizare sanctum: ita tenet do. Anto. Abb. et Imol. d. c. si per tex. in c. i in fi. de reliqui. et ve ne. sanc. li. vi. dicens q sine speciali licentia pape quis canonizari non potest eam sequitur Imol. in c. ve nerabili de testi. hoc ēt voluit Jo. an. ponēs qd sit canonizare i d. c. i. de reliqui. et vene. sanc. in antiquis quē seq Ab. et do Ant. ibi vt dixi s in primo dubio in fi. idē affirmauit Domini. et Pet. de ancha. post glo. in verbo sedis i d. c. i. de reliq. et ve ne. san li. vi. Et Hosti. i sum. de reli qui. et ven. sanc. ī prima col. ī versi. ideo etiā dicit et c. ¶ Et pro hac opi possunt adduci ratōnes. ¶ Prima naz hec ē vna de maiorib causis q īter christianos proponi possit sm glo. i. d. verbo sedis i prin. ergo ad sedē apostolicā est referenda. c. ma iores de baptismo. ¶ Secūda rō in canonizatōe agitur de miraculis vt ifra dicam i seqnēti dubio et p ɔ sequēs de fide cum ergo sit questio de fide precipue est ad sedem apo stolicam referenda vt i. c. quotiens xxiij. q. iij. ¶ Tertia ratio Naz ad papaz spectat declarare dubia scri pturar. c. per venerabilem in. §. ra tionibus qui fi. sunt legit. ergo mul to fortius dubia sanctitatis quia cir ca maiora maius periculum vertit igitur et c. c. vbi periculum de elec. ī

vi. ¶ Quarta ratio ne ppter mul-
torū episcoporū simplicitatem po
pulus decipi contingat. c. i. z. ij. de
reliq. z vener sancto. in antiquis.
¶ Quinta ratio ne in infinitū ptin
gat sanctos multiplicari z sic deuo
tionē refrigescer. c. episcopi. lxxx.
dis. Et has quinqz ratōes pōit Jo.
an. in prealleg glo. in verbo sedis.
Quibus accedat. naz papa repsen
tat deum in terris z tenet ei⁹ vices
c. quāto de transla. prela. c. vt nřm
vt ecclesiastica bñficia c. fundamē
ta. §. decet de elect. li. vi. cle. i. §. i.
de magist. c. i. de homici. in. vi. Uo
luit Specu. in tit. de lega. §. nunc ē
sciendū vers. lxxxix. z glo. in. c. ser
pens de penit. dis. i in verbo quod
deo. Et fuit de mente Tho. de aqui
no i tractatu suo cōtra errores gre
corū questiōe. lxxi. inquātum alle
gat grisostimū sup omel'. di. lxxxv.
dicentē de christo Jacobū localiter
in loco terminuit. petrū autē toti⁹
orbis magistrū z doctorē vbi lati⁹
pet ipsum. Et idem voluit in tercia
pte summe. q. viij. articulo prio. Et
in quarto sniarū dis. xv. dicens pa
paz esse caput vniuersalis ecclesie.
Et idem in tractatu contra impug-
nātes religionē. Et Scotus in tra-
ctatu de pfectōne statuū. q. ix. dicit
q̄ papa est vicarius xp̄i nō solū in
quātum xp̄us fuit ecclesie plātus sz
inquātū fuit totius mūdi dominus
Et q̄ iuste de statu z bōis hominū
potest ordinare. Et dixit Tho. i. iiij
sentētiarū dis. xix. q̄ papa hz ple-
nitudinē potestatis i vniuerso sicut
rex in regno Et idez in tractatu de
errore grecorū consilio lxxij. tenet
q̄ de necessitate salutis est subesse
romano pontifici. Et allegat Cyril
lum in libro thesaurorū z Maximi
anū in epistola directa orientalibus
vnde dixit Hostien. i. d. c. quāto q̄
deus z papa faciūt vnū z idem tri-
bunal. z dicit Bal. in l. barbar⁹ phi
lippus ff. de offi. preto. q̄ papa est
suprem⁹ dei vicarius z qui contra-

riū dicit mētitur. Et i finalib⁹ ver-
bis dicit q̄ papa est omnia z super
omnia in sp̄ualibus. Et allegat ber
nardū de contemplatōe ad Euge-
niū. Et idem Bal. in p̄hemio Gre-
go. in prin. dicit q̄ pape ꝯmissa est
tota machin sp̄ualis z thesaur⁹ om
nis dignitatis est in eo ita vt nulla
sit dignitas sp̄ualis vel ecclesiasti-
ca cui nō p̄sideat. z idem in. l. rescri
pta. C. de preci. impe. offer. dixit q̄
omnes dignitates omnēqz potesta
tē quā habuerūt omnes patriarce
solus papa habet. Et allegat Ber-
nardū in loco antedicto. Et maior
inquit est auctoritas pape q̄z sctōꝝ
c. de libellis. xx. dis. Et iō tex. in. c.
intantū. xxi. dis. probat q̄ loquens
supra papaz dicit loqui supra celuz
De qua potestate pape latius p pe
trū de anch. in repet. c. i. circa secū
daz cartaz de consti. z per do. Ab.
in c. nouit in glo. ij. in secūda carta
de iudi. Et sic ex predictis colligit
q̄ papa est loco dei subrogatus in
hoc mūdo. sed subrogatus sapit na
turaz eius in cuius locū subrogat.
l. si eū. §. q iniuriarū. ff. si quis cau.
l. i. §. hec actio. ff. si qs testa. lib. ēe
ius. fue. c. ecclesia vt lite pēden. vo-
luit Bal. in. l. parabolani. C. d̄ epi.
z cleri. glo. i. l. certi ꝯdictio i pri. ff.
si cer. pe. z Pe. de anc. ꝯsi. ccxxxiij
Ergo papa sapiet naturaz dei i ter
ris z per consequens tanquā deus
cuius est terra z plenitudo eius vt i
quit psalmista psal. xxiij. c in eccle-
siastico. xxiij. q. ij. c tua el. ij. de dec.
debebit canonizare sanctos. Et di-
xit Jmol. in d. c. si. de feri. hāc esse
cōez opi. a qua nec in iudicādo nec
in consulendo recedendum est iux-
ta ea que dicit Jo. an. in c. i. z Bal
in. c. ne innitaris de consti. do Anto
z Ab. i. c. tua nos de vsuris. ¶ Nō
obstant allegata in prima opi. z pri
mo dictū. c. si. de feri. quia secundū
Jnno. Jo. an. z do. Anto z Ab. ibi
loquitur qn̄ episcop⁹ vellet i sua di-
ocesi decernere aliquē sanctū tū ca-

noizatū debere venerari τ feriari.
Idem voluit glo in d.c.i. de relig.
τ vene.sanc.in vi.Ad.c.i.de conse.
dis.iij.sic̄r ē rn̄dendū s3 ab .i d.c.fi
ad illā rōe3 p me adductā.s. q eps
sit legatus dei. Itē q sit oculus dei
rn̄deo id ēēve3 i spē q̄ ad suā dioce
si3 s3 papa ē legat⁹ τ ocul⁹ generalis
τ vniuersalis ip̄i⁹ dei τ dr̄ vniūsalis
episcopus ecclesie.c.in nomine do/
mini.xxiij.dist.facit.c.suspectos.iij
q.v.imo dicit̄ culmen episcopoꝝ
secundu3 Bal. in prohemio grego.
in fi.iij.col.τ ibide3 in.iiij.col.in fi.
dicit q est domin⁹ dominoꝝ .τ que
cūq3 potestas est sub celo est i sum
mo pōtifice.Et ideo glo.in ver.lo/
cus in.c.ante omnia.xl.dist. habēs
respectū ad episcopos īferiores di
xit q primus locus est papatus secū
dus est episcopat⁹.Et qꝛ illa q̄ pos/
sunt fieri per pauciora non debent
fieri per plura fm phi in.i.ethi.τ i
ij.de celo τ mundo dixit q dignio/
ra sunt illa que fiunt per pauciora
q̄3 illa que fiunt per plura.facit lex
singularia.ff si cer.peta.τ.l.fi.τ ibi
Bal.C. de adop.melius erit dicere
q papa tanquā episcopus vniuersa
lis quo ad omēs fideles canonizet
sanctu3 q̄3 quilibet particularis epi
scopus quo ad sua3 diocesim tantū
Unde dixit glo not.in.c.in istis iiij
dist q scientia pape preualet scien
tie omnium episcoporum quamuis
arguēdo dicat q orbis sit maior vr
be c.legimus lxxxiij.dis.τ per hec
ita ꝯcluderē i hoc dubio ¶ Et quo
niam superius dixi q episcopus po
test decernere in sua dioceśi aliquē
sanctū venerari τ feriari queri pōt
an possit solus hoc facere do.Anto
in d.c.fi.de ferijs dicit q olim tenu
it q ñ possit hoc facer̄ sine populo
per illu3 tex.sed dicit postea se mu/
tasse opinione3 τ q solus cum capi
tulo seu clero pōt hoc facere na3 in
his q̄ tendūt i fauorē aīe qlibet est
subiectus episcopo c.cū sit genera
le de fo.ꝯpe.c.nouit de iudi.c. p ve
nerabilē q fi.sint leg.Et hanc partē
simpliciter sequitur Imol.in d.c.fi
in not.Et Petr⁹ de mōte eps baxi.
i dictionario suo in ver . sanctitas i
§.an eps dicēs se alias mādasse ce
lebrari festū scōꝝ martirū sauini et
cipriani fratrū militū baxie . Sed
Abb.ibi in.iij col.dicit se putare op
positum esse verius nam in illo tex
τ in.c.i.de conse.dis.iij.fine ministe
rio non fit mentio etia3 de populo
Unde dicit q licet in spectantibus
ad iurisdictiōem episcopi ipse cū ca
pitulo possit facere statuta vtputa
circa punitiōes malefactorum.c.vt
animaru3. τ quod ibi not.de consti
tut.li.vi.tamē in alijs in quib⁹ ver
titur interesse alioꝝ nō potest epi/
scopus facere sine eorum consensu
vel saltem eis p̄sentibus. vt not.di
cit imo.in.c.vestra de locat.τ in.c.
fi.de offi.lega.Et confirmat Fede
ri.de senis cōsilio.xvij.quē allegat
Imol.in preallegato.c. vestra:vbi
de hac materia tractat̄. Et sic fm
Ab aptissime sentit Imo.i locis p̄/
allēatis.τ ēt Archid.in d c.i q i ca
su nr̄o eṗus nō potest facere statu/
tu3 nisi populus cōsentiat vel saltē
sit p̄sens. non eni cōpellit̄ populus
crescere.c gesta.τ.c.vbi lxxiiij.dis
Dicit tū Ab.se credere q vbi popu
lus nō hēt legittimā causa3 ꝯtradi/
cendi non obstat ꝯtradictio allegat
qđ in simili dixit Archi.i d.c.vt ani
maru3 τ tex.i.c.i de his q̄ fi.a ma.
parte cap.vt puta qꝛ eṗs vult preci
pere festandum sanctum qui origi/
ne3 traxit de illo loco vel qd simile
facit secūdū eu3.c.i.lxv.dis.Et hāc
opi.l3 Abbas nō alleget sentit glo
fi i d c.i.de ꝯse.dis iij. ¶ In quātū
dicit argumentū q particularis de/
creta epi pn̄t cōdere τ canoēs ꝯsti/
tuere τ ꝯsuetudies iducere fuādas
i prochijs suis i sbicōs suos cū ꝯsēn
cor̄ūdē sine p̄itia pape vel e⁹ lega
ti. Idē vr̄ ēē d̄ mēte ab i d c.vr̄a di
cētis q eṗs ēt cū cap̄ ñ p̄t facer̄ statu
tū q̄ten⁹ tāgat alteri⁹ p̄iudiciu3 nisi

talis consensus vel saltem sit psens
licet taceat cum sit vocatus ad con
sentiendum per not. dictum Inno.
fm eũ in. c. i. d bis q̃ si. a ma. p ca.
Et idem dicit pcedere in legato qd
in episcopo. allegat Inno in. c. fi.
de offi. legat. z Federi. ↄsilio. xliij.
Idẽ quo ad episcopuz tenet Imo.
in. d. c. vestra. z sic videt̃ tenere cõ
trariuz eius quod tenuit in. d. c. fi.
de feriis. Dicit tamẽ quo ad illud d
taciturnitate ꝙ id operat̃ potestas
episcopi qui generaliter potest di/
sponere z statuere in tota dioc̃si.
z sic videt̃ ꝙ valeat statutuz si gra
uatus per illud non contradicit cuz
possit contradicere. Ita dicit tenet̃
do. Cardi. ibi tamẽ dicit Imol. ve/
rius esse de iure ꝙ exp̃sse talis con
sentiat cuz agatur de eius p̃iudicio
per dictuz Io. an. z aliorũ post gl.
in. c. in genesi de electi. z in regula
is qui tacet in. vi. quod forte veri?
est. Et ita poterit intelligi quod di/
cit Inno in. c. quãuis de re iudi. Et
Cy. in. l. si pecuniã in prin. C. de ne/
go. ges. z in. l. inuitus. C. de procur
Do. Anto. z Imo in. c. ex parte de
cani de rescrip. z in. c. cuz olim ab/
bas de offi. deleg. z Imo in. l. ij. in
§. voluntatẽ. ff. solu. matri. z ita p/
cedat. l. filiusfamilias in. §. inuitus
z ibi glo. de procura. Sec? vbi tra
ctaretur de cõmodo tacentis. quia
tunc habetur pro cõsentiẽte per di
ctuz singulare secũduz omnes. In/
no. in. d. c. ex pte. vbi dicit ꝙ si agit̃
nomine meo in iudicio me sciẽte z
non contradicente videor ratuz ha
bere. Idem videt̃ tenere Inno. in
c. di nostra de procura. z in c. cũ in
iure de offi. delega. z Archid. in. c.
qui ad agẽduz de procur. in. vi. Se
quitur Rota decisio q. xliij z sequẽ
ti. z Bal. in. l. ij. C. si ex fals. instrũs.
Et Ange. z imol. in. l. sepe de re iu/
dica. z Ludo. roma. in. l. que dotis.
ff. solu. matri. z mouẽtur principali
ter per. d. l. sepe in ratione sui. vbi
hoc aperte videtur pbari. Et quia

conclusio est ꝙ vbi taceo contra ac
tum quez contradicendo possez im
pedire videor consentire. l. fideius/
sor. §. si. cũ ibi not. intelligẽo i affe/
rẽte cõmoduz tacenti secunduz do/
minũ meũ Alexan. de imol. qui ita
transit in dicto. §. voluntatis in re/
portatis antiquis in. iii. col. de quo
latius ibi per eum. Dominus meus
Andre. siculus i. d. c. fi. de feri. i no/
ta. quo ad illud quod dicit ibi Ab/
bas ꝙ non obstat episcopo contra
dictio populi vbi non habet iustaz
causaz cõtradicendi vt in faciendo
feriari aliquem sanctuz oriundũ in
illo loco. dicit ꝙ immo episcop? in
uito populo poterit id facere. quia
propter sanctimoniã recedim? a le
gibus cõmunibus. quia dicitur esse
gloria patrie sue. allegat i argumẽ
tuz text. sing. iuncta doctrina Bal.
in. l. sed z reprobari in. § finali. ibi
valde tamẽ disciplinatos zc. de ex/
cusat. tuto. ¶ Quantũ vero ad de
terminationez nostre questionis te
net contra dominũ Antoniũ. Prio
per dictuz. c. fi. de feri. vbi dicit lit/
tera cum clero z populo. z per. d. c.
i. de consecra. dis. iij. Nec est bene
dictũ quod dicit do. Anto. scilicz ꝙ
ille tex. hz duas litteras vt dixi su/
pra. quia dicit ipse ꝙ papa i. d. c. fi.
ponit verba. d. c. i. Et sic declarat
qualiter debeat intelligi ille tex. ali
as si esset dubius nõ mereretur ad
hoc allegari. Nã dicit philosoph?
Quod multipliciter exponit̃ ei? ve
ritas ignoratur. Refert Bald. in. l.
ne quicquã. §. vbi decretuz d offic.
proconsul. ¶ Secundo contra do/
minũ Anto. allegat dominus meus
glo. in argumentũ in cle. dispendio
sam de iudi. volentem ꝙ papa non
possit tollere ordinem iudiciarium
in foro seculari. quam glo. allegat
Bald. pro singulari in. l. eos. §. fi.
c. de vsur. sed bene poterit tollere
in foro suo. Ita dicamus i pposito
ꝙ eps cũ clero possit facere h?mõi
statutum de feriando tale festum

quo ad ecclesias sibi subditas ⁊ di/
uina officia celebranda: sed quo ad
ipsum populum non poterit preci/
pere cum agatur de eius preiudicio
nisi vt dictum est fuisset ortus in il/
lo loco. argu. glo. in. c. si proponen/
te de rescrip. ⁊ quod habetur in. l. ij
C. de annon. ciui. li. xi. in versi. pau/
perib⁹ nostre ciuitatis ⁊ eius quod
dixit Cicero in libro de amicicia po
tiores inquit sunt nobis ciues ꝗ̃ pe
regrini ⁊ quod habetur in. c. licet de
fer. ¶ Ad allegata vero p do. Ant.
respondet ꝙ loquit̃ generaliter sꝫ
c. fi. de fer. ⁊. c. i. de consecra. di. iij.
loquitur specialiter: sed generi de/
rogatur per speciem vt regula ge/
neri li. vi. ⁊ in. c. i. de rescript. ergo
⁊c. ¶ Mihi videtur salua semp̱ sen
tentia recti⁹ sentiẽtis ꝙ opinio do.
Anto. sit verior per rationem p̱ eã
allegatam cui Abbas non respon/
der. Item quo ad actus spirituales
peragendos consensus laicorũ nõ
debet esse in consideratiõe sicut vi
demus in electionibus fiendis de p̃
latis ecclesiarum vt in. c. massana ⁊
in c. sacrosancta de elec. facit quod
habetur in c. ij. de insti. ⁊ in. c. fi. de
reb. ecclesi. non alie. ⁊ in. c ecclesia
de consti. ergo in casu nostro i quo
agitur de actu spirituali non erit ne
cessarius ꝯsensus populi tanquam
laicalis ⁊c. Nec ob. pro opi. domi.
Abb. contra do. Anto. illi duo tex.
In quib⁹ probari videtur opi. Ab.
⁊ esse ipsius fundamenta. s. d. c. fi. de
fer. ⁊. d. c. i. de conse. dist. iij. Nã di/
co ꝙ sane intelligendo illa iura nõ
probant opi. Abbatis sed immo ꝙ
episcopus possit illud facere nõ so/
lum sine populo sed etiam sine cle/
ro Unde inquantum dicitur ibi ce
terisqꝫ solẽnitatibus ꝗ̃s singuli epi
in suis diocesibus cũ clero ⁊ popu/
lo duxerit solẽniter venerãdas. in/
tellige illa verba cũ clero ⁊ populo
esse referenda ad illud ṽbum vene
randas ꝗ̃si papa velit dicere ꝙ epũs
põt inducere in sua dioces festũ ali

cuius sancti esse venerãdũ a clero
respectu officij celebrandi in eccle
siis. Item a populo respectu artis
non exercẽde in illo die. Et io bal.
super illo versi. cũ clero ⁊ populo
dicit nõ itelligas ꝙ isti possint has
festiuitates inducere sed inductas
possunt feriare ⁊ non feriare. Uel
aliter dici põt. nam natura dictõnis
cum est cõiungere accessorie nõ pri
cipaliter. l. i. ⁊. ii. ff. de penu legato
not. in. §. si qs ancillas instit. de le
gat. Unde notabiliter dicebat bar
to in auten. ingressi in penul. col. C.
de sacrosã. eccle. ꝙ si qs dedicat se
cũ suis bonis ecclesie illa expssio ni
hil opat̃ cũ sit de iure ex natura ac
cessorũ. vt i regula accessoriũ de re.
iur. in. vi. ⁊ in. l. cũ principalis. ff. e.
titulo. secus si dicat se ⁊ sua bona.
quia tunc bona per se ⁊ principali/
ter veniunt. quia natura dictionis
et est copulare per se ⁊ pncipali/
ter. dicta. l. pma ⁊ secunda. Cum
igitur in casu nostro dicatur cum
clero ⁊ populo non est dicendũ ꝙ
ꝯsensus eorũ interueniat pncipa
liter ⁊ sic necessario sed per quãdã
consequentiam tanquam accessorie
ad ipsum episcopum qui in spiritua
libus est caput ⁊ principalis omniũ
in sua diocesi per id quod habetur
in. c. omnes basilice. xvi q. vij. ⁊ in
c. regenda. x. q. i. Item. d. c. i. nõ p
bat contra do. Anto. naꝫ dicit̃ ibi il
le festiuitates quas singuli episcopi
in suis episcopatibus cum populo
collaudarunt non autem dicit itro/
duxerunt sed potius inducta lauda
runt. ⁊ hoc ibi inferius probatur dũ
littera dicit: que vicinis tantum cir
cũmorantibus indicẽda sunt nõ ge
neraliter omnibus ⁊ sic ibi probat̃
ꝙ ille festiuitates non erant idicte
ab episcopo ⁊ populo. vel secundũ
do. Anto. i. d. c. fi. quem i hoc sequi
tur ibi Imo. tex. i. d. c. i. secundum
aliã litteraꝫ dicit quas epũs in clero
collaudauerit ⁊ sic solus epũs secun/
dum illaꝫ litterã posset hoc facere.

an quo papa canonizat sanctū
an requirat consensus cardinalium

Sed hec solutio tollitur p do. meū de quo supra. Uel solue vt supra di xi de dictione cuz respondendo ad d. c. si. ¶ Et pro opiniōe do Anto. potest etiam sic argui. valet argu/ mentū de toto ad partem. l. que de tota. ff. de rei vendi. l. qui scit ꝛ ibi glo. ff. de vsur. in. c. maiorib⁹ i glo. i. de preben. c. pastoralis in. §. itez cum totuz de offi. deleg. Sed certū est q papa tanq̄z diocesan⁹ vniuer si. ꝛ in spūalibus habes iurisdictōz vniuersalez per. c. cuncta p mundū el. i. ꝛ el. ij. ꝛ. c. per principalem. ix. q. iij. potest canōizare sanctū ꝛ mā dare ab omnibus venerari sine eo ruz consensu. facit quod dixi de po testate pape circa principiuz huius dubij. Et ideo dixit Bald. in. c. bōe. el. ij. in quarta col'. per illum tex. in ver si. pendente de postulatione p̄ latorū. q sicut se habet sol in plane tis ita se habet papa in ecclesiis. Poterit ergo episcop⁹ tanquā par ticularis diocesanus mandare ali/ quem sanctum venerari in eius di/ ocesi sine consensu ipsorum dioce/ sanorum. Dicitur enim episcop⁹ di ocesan⁹. quia in tota sua diocesi spi ritualem habet iurisdictionez. c. cū olim de prescriptio. c. cū episcopus de offi. ordina. li. vi. facit. c. penult. de testamen. Dicerem tamē q epi/ scopus debz indicere huiusmodi fe sta cum consensu capituli. argumē/ to. c. nouit ꝛ. c. quāto de his que fi/ unt a prelat. sine consen. capi. ꝛ ita declaro opinionem do. Antonij.

¶ Non obstant modo cetera alle/ gata per dominū Abba. quia locū habent quando episcop⁹ vellet sta tuere in his que tangunt populum quo ad temporalia. quia tūc requi/ reretur eius cōsensus. Secus quo ad spiritualia per id quod supra di xi post dominū Antonū. Et ita po/ rest etiaz responderi adductis per dominū meū contra dominū Anto niuz. quia nihil vel paruz faciunt.

¶ Sed posita illa cōmuni conclu/ sione pro vera q papa debeat ca/ nonizare sanctū queri potest an in teruenire debeat cōsensus cardina lium. Et hinc iudicio meo pendent leges ꝛ prophete. Et pro parte af/ firmatiua adduci potest ratio. nam papa non potest facere ardua sine interuētu cardinaliuz. ita dixit lau rentius antiquus glosator volēs q papa non possit condere leges ge/ nerales sine cardinalibus per. l. hu manum. C. de legi. sed condere le/ ges est quid arduum vt ibi ꝛ in au/ tenti. habita. C. ne filius pro patre ergo ꝛc. Et hanc doctrinaz retulit Albert. de rosat. licet eaz nō sequa tur in rubrica. C. de legi. Hanc par tem tenuit Joh. mona. in. c. sup eo de hereti. Et de ipso faciēs mentio nem dominus Cardina. in sua repe titione. c. perpendimus in. viij. col. de senten. excōmu. Idem tenuit di cens q cetus cardinaliuz est in qua si possessione vt papa nō faciat ar/ dua sine consilio cardinaliuz. Idez consulendo approbauit in consilio cl. incipiente quesitū fuit sepe a me ꝛ in ꝯsilio. ccxxx. incipiente ad quē daz in carcere. vbi dicit requiri cō sensuz cardinalium. Et ideo dicit q collatōes facte a Celestino sine eo rum consensu reuocate fuerunt. Et allegat Jo. mona. vbi supra. Idez tenuit ipse Cardi. in. c. petitio. ꝛ ibi Joh. de anania de homici. Et idem Cardina. in. c. ij. de cleri. nō residē. Cum hac opinione transiuit Bald. in. l. cum multa. C. de bon. q̄z libe. Idem Bald in. l fi. C. de diuers. re/ script. Joh. and. ꝛ do. Anto. in pria qōe in. c. antiqua de priuileg. Do. Anto. in. c. requisisti in. vij. col. de testamen. Domi. Abb. in. c. per ve/ nerabilē in quarta col. qui filij sint legitti. in. c. i. in fine col'. de offi. de lega. in. c litteras in quinta col. de restitu. spolia. Et in quadaz sua di/ sputatione incipiente episcopus ꝛ qdam rector in. xiiij. col. Eādē opi. approbat Archid. in. c. sunt quidaz

xxv.q.i.⁊ in c.cũ redẽptor xii q.ii.⁊ i c adrian⁹ el ii lxiii dis. Do ð sctõ gemi. i c i. i not. ð renũ.li.vi. facit quod dixit Hostien.in.d.ca.ii.de cleri.non residen.ꝙ si papa vult excomunicare vel deponere aliquẽ cardinalez debet hoc facere cũ collegio cardinalium vt refert Marti. de lau.in tractatu de cardinalibus. qõe lxxviii. Sed certum est ꝙ canonizare sanctum est quid arduum secundum Joh.and.in glo in verbo quattuor in.c.i.de reliq.⁊ vene.sanc.in vi.vbi dicit ꝙ hec ẽ vna ð maioribus causis que possit inter christianos proponi igitur ⁊c. Et in terminis huius questionis ita determinauit dictus Marti in preallegato tractatu in vltima questione vbi dicit ꝙ in canonizatione sanctoruz debet interuenire cetus cardinaliũ cuz d. papa allegat Jo.an.⁊ Hosti. in.c.i.de reli.⁊ vene.san.⁊ plene dicit se dixisse in opusculo quod fecit pro canonizatione beati bernardini senensis. ¶ Pro parte vero negatiua allegatur glo.in.c.funda menta in.§.decet in verbo contingerer de electionibus. in.vi.cuius auctoritas in opinionibus dubiis omẽs alios antecellit per id quod dixit Jaco.butr.in.l.i.C.qui p̄ sua iurisdic.⁊ Cy.in.l.i.C.de acti.⁊ obliga.Cy.in.l.non moriturum.C.de contrah.⁊ cõmit.stipu.Bar.in consilio incipiente Andriolus. Bal.in l.precibus.C.de impub.⁊ aliis substitu. Unde Cy.vt refert Bal.i pe culio suo dicebat aduocato audi ydolum tuũ.Glo hanc opinionez tenuit etiam Jo.an.⁊ Dominicus in d.c.super eo.⁊ Saly.in dicta rubrica.C.de legi.vbi dicit opinionẽ cõmunẽ esse hanc.⁊ ita seruari de facto cõtra Lauren.⁊ allegat notata per Archid.in c.que ad perpetuaz ⁊ in.c.sunt quidam.xxv.q.i.⁊ in.c. quãuis de offi.ordi.li.vi.Et dicit ꝙ illa clausula de fratrum nostrorum consilio magis videtur de consilio ⁊ ibi reprehendit Joh mona.in d.c.super eo. Idẽ tenuit dictus Alberi in.d.l.humanũ.⁊ Joh.an in c.firmissime in prima col.de hereti. Et ita cõsuluit Pau.de cas.consilio cclxxx.incipiente Christi ⁊c.i facto p̄senti. Do.Ab.in.d.c.ii.de cle.nõ residen.Et dicit dominicus in.d.c.super eo.qð hec est opi.cõmunis. Nam papa est supra conciliuz.e.significasti de electio.⁊ not.in.c.proposuit de conces.preben.Et hoc dicit tenere Ugo in.c.leges.iiii.dis. ⁊ qao ad dictũ Jo mo.dicit non esse sibi credendum. quia cuz eẽt cardinalis conabat̄ sustiner̄ ptem suã. Et dicit hanc eandem responsionez ponere Jo.mo.in extrauaganti bonifacii octaui que incipit excõmunicamus vbi vult defendere ꝙ appellatione clericorum non comprehenditur cardinales de quo tamen vidẽdũ esset quod dicit in simili.Do. Abb in rubrica de vita ⁊ hone.cle. vbi querens an appellatione clericorum veniant episcopi ꝯcludit ꝙ i odiosis non veniunt secus in fauorabilib⁹ ⁊ quia de hoc memini me latius ibi scripsisse ideo ad id'me remitto:cum sit quid extrauagans a materia nostra. Item dicit domini. in dicto.c.super eo non esse credendum Jo.mo.loquenti in causa propria.l.i.C.ne quis in sua causa.eandez opi.tenet ipse in.c.i.de scisma. in.vi ⁊ Joh.de lignano in d.c.ii.de cleri.non resi.allegat Archid.in.c. ad apostolice de re iudi.in vi.⁊ i.d c.quanuis dicentem qð in agendis papa non habet necessario vocare cardinales.Et hanc partem dictus Jo.de ligna.veriorem esse putat i puncto iuris. Pro hac sententia facit quod dicit Jo.an.in c.sane de p̄uer.ꝯiuga.qð solus papa creat cardinales ⁊ eum sequatur ibi Do.Ant. facit glo i verbo reprobatur i cle. ne romani de elec.⁊ facit tex.ibi i verbo irritũ ⁊ voluit Guil.durãt.in c.nullus lxxix.dis.sz Mart.de lau.

in tractatu cardi. in prima questiõe
Item facit dictũ not. Tho. de aq/
no in quarto sententiarũ dis. xiiij.
in fi. vbi voluit ꝙ papa habet libe/
ram potestate nõ autẽ coartatam.
et hanc dicit esse rationẽ quare pa
pa non vtitur baculo idest pastora
li curuato sicut episcopi. Et ideo di
cit Bal. i. c. i. qui feu. dare possunt.
in prima col. ꝙ habens plenam ad
ministrationem et integram vt est
papa non tenetur alterius consiliũ
ruminare. Et hanc partẽ in termi
nis nostre questionis reperio tenu
isse reuerendũ patrem fratrẽ An/
toniũ archiepiscopũ florentinum
in secunda parte tercie partis sue
summe sub rubrica de potestate pa
pe. xiiij. carta. nã secũdũ eũ cardi/
nales nõ assistũt pape p modũ de
terminatõis seu limitatõis sꝫ magis
misterij et cõsilij. Et adducit Augu/
stinũ de ancona ordinis heremita/
rũ i tractatu de ptãte ecclesiastica.
Quare propter hinc inde adducta
iste passus remanet dubi⁹. vnde de
mente Alberi. in d. rubrica. C. de le
gi. videtur dicendũ. Aut loquimur
de consilio et procedat prima opini.
aut de iuris necessitate et procedat
secunda. Sed Mar. de lau. in d. tra
ctatu cardinalium pro ꝯcordia ha/
rum opinionum aliter distinguit in
q. xlviij. Aut loquimur de potestate
ordinaria condecente et vtili rei pu
blice et procedat prima opi. aut de
potestate absoluta et procedat secũ
da opi. etc. Eandem distinctionẽ ip
se fecit in dicto tractatu in questiõe
lxxviij. de qua .S. memini. ¶ Ego
vero dicerẽ. Aut loquimur quo ad
adhibendum simplex ꝯsilium cardi
nalium. Aut quo ad adhibendum ꝯ
silium et consensum ipsorum. primo
casu procedat prima opi. Et rõ põt
esse quia quod a plurib⁹ queritꝰ fa
cilius omenitur c. prudentiam circa
prin. de of. deleg. c. de quibus et ibi
glo. xx. dist. per quã rationẽ Mar.
in d. q. lxxviij. dicit ꝙ de ordinaria
potestate papa cum collegio cardi
nalium deponit vel excõicat cardi/
nalem sed de absoluta hoc solus fa
cere potest. Et ideo non imerito di
xit Domini. de sancto ge. post Ugo
nem in. c. anastasius in fa col. xviij
dist. ꝙ licet papa possit errare vt i/
bi non tamen poterit ita errare cũ
cardinalibus. Quare in arduis agi
tandis debet papa ꝯuocare cardia
les vt secum ꝯsulant et hoc casu ve/
rificabitur quod dicit d. Abb. in c. i
in fi. de reliqui. et ve. sanct. quod ad
canonizandum sanctũ papa habita
plena informatione vocatis prela/
tis curie declarat et decernit illũ ha
beri pro sancto. Unde intelligo illõ
vocatis prelatis idest cardinalibus
facit quod dicaꝫ infra in vltimo du
bio. ¶ Secundo casu dico procede
re saꝫ opi. et assignari potest rõ. nã
papa habet liberaꝫ potestate et ma
xime in spiritualibus c. significasti i
fi. de elec. c. ij. de preben. li. vi. cle. ij
vt li. pen. c. cuncta per mundũ ix. q
iij. Sed si in exercitio dicte potesta
tis requirereꝰ iteruentuꝰ cardinali
um non dicereꝰ libera vt no. Joan
andre. i d. c. ij. de pben. li. vi. et ideꝫ
voluit in glo. i verbo libere i clem.
dudũ de sepul. igitur etc. Et hoc ca
su verificari potest quod dixit Ho/
sti. i d. c. primo d reli. et ve. san. i an
tiquis et glo. in verbo fidei i pri. i. d
c. i. co ti. li. vi. et do. Abb. et imol. p⁹
do. Anto. i. c. fi. de feri. scilꝫ ꝙ papa
solus potest canonizare sanctũ. Et
p hec i pdicta dubitatõe mea fit cõ
clusio ꝙ papa i canonizatõne sacti
debet ꝯsulere cardinales eoꝝ tamẽ
ꝯsilium sequi non tenetur.

e Sgredior tertiũ dubiũ
quod ẽ que requiruntꝰ ad
hoc vt quis tanqꝫ sanctus
possit canonizari. Et dico
ꝙ duo requiruntur vite sanctitas p
terite. Itẽ ꝙ de⁹ i ei⁹ psona siue i vi
ta siue i morte opat⁹ fuerit miracꝉa
nã sola sctitas vite quo ad actũ ca/

nonizandi non sufficit quoniam po
tuisset esse ficta vel simulata ꝛ non
ad bonum finē sed potius appeti-
tu inanis glorie s. vt diceretur bo-
nus licet non esset vt sunt ypocrite
qui iuxta euangelij sententiam Ma
thei. vij. Incedunt induti pellibus
ouium intus vero sunt lupi rapaces
vnde huiusmodi vita non est meri-
toria imo demeritoria ꝛ contra di-
centes talem vitam exclamat Pau
lus in epistola. v. vide quantum bo
num est caritas si ita martyrium se
rimus vt nostras velimus reliqui-
as ab hominibus honorari: ꝛ si opi
nionē vulgi sectantes intrepidi san
guinem fuderimus ꝛ substantiā no
stram vsqʒ ad medietatem propriā
dederimus huic operi non tam pre
mium q̄ʒ pena debebitur ꝛ perfidie
magis tormenta sunt q̄ʒ corona vic
torie ꝛ est transumtiue i decre. m. c.
vide i. q. i. ꝛ ideo dixit ibi glo. q̄ da
re elemosinam ad vanam gloriam
peccatum est ar. c. nullis. xxiij. q. i. ꝛ
c. odi. xxiiij. q. i. Unde dicit̄ in euan
gelio Mathei. c. i. Cuʒ facis elemo
sinaʒ noli tuba canere ante te. ꝛ eo
deʒ loco in si. Nesciat sinistra quid
faciat dextra. Et hec bonitas vite
cōsideratur in multis laboribus in
moribus castis in strennuis actibꝰ
c. miramur. lxi. dis. Et hoc oportet
p̄senti testificatōne predicari ꝛ bo-
ne fame p̄conijs non taceri. c. qua-
tuor. xij. q. ij. Et maxie queri debet
de simplicitate ꝛ humilitate q̄a su-
perbis deus resistit: humilibus au-
tem dat gratiaʒ. Item debet queri
an in vita persecutōes passus fue-
rit. vij. q. i. in. c. omnis qui. ꝛ. c. ibi
adunati. ꝛ an passus fuerit ex cari-
tate. d. c. vide secundū Hosti. in. d.
c. venerabili. sequit̄ Jo. de lig. in. c
si. de reli. ꝛ vene. san. Jo. an ꝛ mo
der. in. d. c. i. eo. ti. ꝛ domi. in. d. c. i.
eo. ti. li. vi. ꝛ Hosti. in summa eo. ti
tu. in versi. primo oportet. Et ad ꝓ
bationē vite laudabilis canonizādi
adduci potest quod de episcopo cō

firmādo dicit Hosti. i sūma de ele-
ctio. i. § qs eligitur in versi. canon
tamē antiquus dicens q̄ debʒ esse
natura prudens docilis moribus tē
peratꝰ vita castus sobrius suis ne-
gotys semp̄ canēs: humilis affabi-
lis misericors litatus in lege dn̄i in
structus. in scripturarū sensibꝰ acu
tus. i dogmatibꝰ ecclesiasticis exer
citatꝰ: ꝛ an̄ oia fidei documēta sim
plicibꝰ v̄bis asserēs. s. p̄rēʒ ꝛ filiuʒ
ꝛc. xxiij. dis. q epūs. c. si. l. dis. ꝛ hec
ꝓcedūt i confessoribꝰ. In martiri-
bꝰ eiʒ nō fit tāta examinatio sʒ q̄rit
dn̄i de miraculꝰ ꝛ causa ꝓpter quaz
passi sunt. arg. c. cathecuminū. d cō
secra. dis. iiij. ꝛ. c. baptismi viceʒ se-
cundum Hosti. in sūma de reliq. ꝛ
venera. sancto. v̄si. ꝛ hec intelligāt
Et hec nota pro testibus aliqueʒ e-
se sanctum probare volentibus vi-
ta tamen bona sine miraculis quo
ad meritū anie canonizandi sufficit
sʒ Aug. i. c. teneamus i si. i. q. i. mi-
racula vero sine bona vita nō suffi-
ciūt nam fieri possunt a malis arte
magica. d. c. teneamus ꝛ i. c nec mi
rū i. ij. col. xxvi. q. v. vnde dixit glo
i verbo miraculi i c. cū ex iūcto de-
beret. q̄ statī nō est credēdū mira-
culis quia miracula aliquando fiūt
per malos ꝛ allegat d. c. teneamus
Et ideo Bal. i. c. venerabili preal-
gato dicit q̄ multi faciūt ea que vi-
dentur miracula cū fictione diabo-
lica ꝛ cum quibusdam icantatioibꝰ
ꝛ caracteribus positis i subassellis
fingunt se suscitare mortuos ꝛ eos
facere comedere. vt refert magi-
ster historie scolastice super euan-
gelium i quadam historia pro hoc
facit. c. sciendum. xxvi. q. iiij. vbi ꝓ-
batur q̄ demones faciunt ea q̄ non
sunt secundum naturam sed hoībꝰ i
solita. Item subiungit Bal. i loco p̄
allegato ꝛ i. c. quoniam frequenter
i p̄i. i vltima col. vt lite non ꝯtest.
qd legit̄ d̄ sitonissa q̄dā q̄ suscitauit
samuelē ad p̄ces saulis r̄gis q̄ susci-
tatio fuit ficta de quo lʒ nō allegēt

habetur Regu3.xxviij.c.z in.c.nec mirum in.iij.col.xxvi.q.v. vnde dixit Bal.q samuel non potuisset testificari de eo qd viderat añ mortē cum illa non fuerit vera resurrectō Nam cum homo sit ad similitudinez dei impossibile est q hanc similitudinē faciat nisi solus deus. secus dicit in lazaro.quia illa fuit vera resurrectio facta a christo.Et sic sentit Bal.q homo vere resuscitatus est idem homo. Idez videt vel le ipse bal.in.l.i.in repet.in pe.col in versi. Item incidit dubiū de lazaro zc.C.de sacrosan.eccl. vbi dicit q resuscitatus recupat bona.Sec⁹ dicit esse in eo qui resurgit corpore glorificato vel immortali: quia nō eget rebus extrinsecis que ad vsuz z victuz prestatur iuribus per eum ibi allegatis. Idem tenet Imo.dicens hanc esse cōmunē opi.q resuscitatus recuperet et bona in.l.si marito in pem.ff.solu.matri.licet Ange.aliter ibi locut⁹ fuerit fm Alex. de imo.dominū meū in legib⁹ celeberrimū in.l.nam ad ea in apostill ff.de legi.Facit quod dixit Bar.in repet d.l.i.i.xv.col.q testamentū illius qui resurrexit iterū moritur⁹ vt fuit lazarus reuocat sicut p nativitatez filij quez quis non putabat sibi nasciturū fm Augustinū.i.c.si.xvij.q.iiij. Secus est in eo qui rsurrexit glorificatus iterū non moriturus vt christus:z sicut facient omēs in generali resurrectōe.quia testamentū illius non reuocaret.naz talis resurrectio non mutat circa ista temporalia.Dicit eni in euangelio Marci.vij.c.Lu3 autē resurrexerit nec nubent nec nubētur sed erūt sicut angeli in celis zc. fm Bart.vbi supra. Sed q resuscitat⁹ sit nouus homo tenz Bald.in.c.nullus in.ij. col.de electi.dicens q qui resurrexit a mortuis non recuperat sponsam quam habuerat ante mortem. Idē dicit de rectoria quā habuerat facit quod dixit idem Bal.in.c.i. in

§.ad hec in.viij.col.i vbi.no.in.vsitanq de nouo de pa.iura.fir.vbi dicit q feudum quod resurgit a mortuis dicitur esse nouum feudum. Et quod voluit Bar.in.l.intercidit.ff. de condit.z demonst. q legatarius qui mortuus miraculose fuit resuscitatus non consequitur legatum cu3 sit nouus homo glo.in.l. seruus la secunda.ff.de actio.z obli. sentit q sit idem homo dū dicit q qui a morte resuscitauit recuperat bona. Sz glo.ff.de legi.in.l.ex his videt velle q qui cito resuscitauit dicitur idē homo quia non videtur mortuus z dat exemplu3 in lazaro. Bar.in d. l.ex his iuncta.l. naz ad ea.ff.de legi.videtur velle q quantum ad bona que recuperat dicatur idem homo.sed quantum ad vxorem quam non recuperat dicat nouus homo glo.vero notabilis in.c.ij.xxxij.q.vij.vult q quantum ad illud in quo confertur gratia est idem homo. z ideo amplius non debet baptizeri nec ordinari. Quātuz vero ad alia in quibus gratia non confertur est nouus homo vt ibi per eum z illaz glo.sequit Abb.in.c.non potest in ij.notabili de re iudi. Idē post multa videt cōcludere Jo.an.in.c.fraternitatis de frig.z malefi. dicēs q ille qui moritur non perdit ea que imprimūtur anime. z sic nō ē opus tractare de eorū recupatōe post resurrectōem dat exemplū in ordine baptismo z similib⁹ sacramētis ex quibus caracter imprimit anime q nō moritur.z per cōsequēs quo ad illa resuscitatus dicit idem homo. Illa vero que inherēt corpori non recuperat de rigore. z sic quo ad illa videt nouus homo.Et cum opi. Jo.an.transit Ab.ibi.vnde ex hoc dicto Jo.an. Item ex dicto Bar.in d.l.ex his.z glo.in.d.c.secūdo sequitur q vnu3 z idem ens pōt diuerso iure censeri contra.l.eum qui edes de vsuca.z.c.cum in tua de decimis z.c.cognouim⁹.xij.q.ij.z glo.vi.c.

cum omnes de consti. nisi dicamus
q diuersis respectibus idez ens po
test diuerso iure censeri secũdũ gl.
i.c. vulteranẽ. xij. q. ij. facit glo. iij. i
e. relatum de preben. vnde dixit In
no. in. c. pastoralis in prin. per illuz
tex. de rescrip. q iudex delegat⁹ ha
bet iurisdictioez ordinaria z sic ha-
bet ordinariã illo respectu qz est iu
dex ordinarius dat⁹ a lege iuxta ea
que habentur per glo. z Bar. in. l. z
quia de iurisdictõe om. iud. Inno.
z moder. in. c. cum ab ecclesiarũ de
offi. or. dom. An. in. c. suspitõnis de
offi. deleg. Delegatam vero hz illo
respectu qz sibi data est ab homine
z d. c. pastoralis p singulari ad hoc
allegauit ibi do. cardi. in reportat.
suis. Et licet iste casus resurrectõis
sit nunquam vel raro euẽturus fm
dñm Andr. z Abba. i d. c. fraterni.
z glo. i. l. es que raro. ff. de reg. iur
que dicit q si quis herede instituto
decessit z adita hereditate mortu⁹
resuscitet vt de lazaro accidit non
sũt iura prodita an iure postliminij
possit bona recuperare ab herede
cum hoc raro accidat. Tamen vide
tur indistincte posse dici q resusci-
tatus virtute diuina sit idẽ homo q
expresse tenuit gandulfus antiquus
doctor relatus per glo. in d. c. ij. di-
cens non esse mortem vbi resuscita
tio est sequuta sed potius esse quan
dam diuinam vocationem ideo nec
matrimoniuz soluit nec cetera amit
tuntur. quod autẽ dicit ibi Augusti-
nus non de naturali sed de miracu-
losa morte intelligitur. Hãc opi. vr
approbasse Barth. brixi. in qõe dñi
cali que incipit esto q aliquis sit re
suscitatus: vbi dicit q talis videtur
resuscitatus quo ad omnia z euz se-
quitur Archid. i d. c. ij. z p hac opi.
adduci põt ratio nam si virtute diui
na quis est resuscitatus semper in
mente diuina fuit illa resurrectio. z
per consequens ille non potest dici
vere mortuus sed potius dormiens
iuxta illud Joh. in euangelio. c. xi.

vbi loquens in persona christi de la
zaro sic inquit. Lazarus amicus no
ster dormit sz vado vt a somno ex-
citem eum z iuxta illud Mathei in
passione dominica circa fi. z terra
mota est z petre scisse sunt z monu
menta aperta sunt z multa corpora
sanctorum que dormierant surrexe
runt. Et prophe. psal. xlj. nunquid
qui dormit non adiciet vt resurgat
transuntiue in. c. sacerdos. l. disti. z
Paulus prima ad corith. xv. c. chri
stus resurrexit a mortuis primitie
dormientium. zc. Nec obstat huic
rationi quod dicunt platonici quos
refert Richar. in. iiij. sent. dist. xliij.
q. i. art. ij. Dicunt enim q deus i oi
bus operibus suis eodem modo i-
mobilis est. sz dicit Plato i thimeo
q bona ratione vnitum est dissolui
nõ est velle dei sic a simili qõ bona
ratione disiunctuz est sicut fit i mor
te quãdo anima bona ratione a suo
corpore disiungitur q iterum coniũ
gatur non est velle dei q eidem cor
pori coniungatur ergo nõ resurgit
idem homo nec verus homo: cum
non sint coniungibilia de velle diui
no. Nam respondet ipse Richar. ꝯ
cedendo maiorem. s. q deus in om
nibus operibus suis sit imobilis eo
dem modo. Ad minorem vero re-
spondet q anima bona ratione est
a corpore seperata. s. ratõne diuine
voluntatis sicut prius bona ratõne
scilicet eiusdem diuine volũtatis fu
it coniuncta sic etiam in vltima re-
surrectione bona ratione scilicet di
uina volũtate reunieẽ. Et sic nõ se-
quitur per hec q deus sit mobilis
cum vita mors z resurrectio semp
fuerint in mente ipsius dei. ¶ Nec
obstat quod dicebant quidam here
tici quos refert ipẽ Richardus i lo
co preallegato in quantum allega-
bant illud Job. xiiij. c. vbi dicit Job
Quomodo si recedant aque de ma
ri z fluuius vacue factus arescat sic
homo cum dormierit non resurget
Sed fluuius vacue fact⁹ z aridus

nunquam iterum impletur eadem
aqua in numero ergo anima corpo
re soluta non reassumet idē corpus
numero quia respondet idē Richar
q similitudo non tenet totaliter: sꝫ
solum quantuꝫ ad hoc q sicut alue
us fluuij non humectat nisi p aquaꝫ
sic corpus nō recuperabit vitale hu
midum quousqꝫ iterum vegetet p
animam .Sed vt ibidem scilicet in
Job dicit hoc nō erit quousqꝫ atte/
retur celum .i. donec quiescat quod
erit i die iudicij. Quo ad hoc auteꝫ
est dissimilitudo quia quāuis aqua
reuertatur ad eundem alueum i nu
mero tamen aqua non reuertit ea
dem numero Anima autem eadeꝫ
i numero reuertitur ad idem corp⁹
numero. Uel potest aliter respōde
ri q dictum Job itelligi de resurre
ctōe naturali hoc est qd homo qui
dormierit non resurget .s. naturali/
ter. Et ideo iurisconsultus i.l.g res
i.§.aream ff. de solut. dicit q obli
gatio semel extincta non reuiuiscit
z phi. i p̄mo de ge. z cor. vñ dixit
phi. i i. de anima qd ipossibile est
corpora aialium resurgere: quod ē
verum ipossibilitate nature natura
te secus si supernaturaliter z mira/
culose diuina potentia vt ideꝫ Job
de seipso testatur .xviij. c. Scio in/
quit q redemptor meus viuit z in
nouissimo die resurrecturus suꝫ zc.
vsqꝫ ibi quē visurus sum ego ipse et
oculi mei conspecturi sunt z non ali
us zc. Et predictam auctoritateꝫ cō
tra dictos hereticos allegat ipse Ri
char. Alias in vno z eodem subiec/
to daretur contrarietas. quod esse
non potest vt i regula vbi repugnā
tia ff. de reg iur in c. nihilominus
iij. q ix. z i. c. cū locū de sponsa. gl.
in. c. cum humilitatis .xxij. q. ij. z gl.
in. c. ij. lxxiij. dist facit c. cum cōtin/
gat z ibi Jmol i. ij. not. de rescrip.
Et sic cōcludit Richar q homo resu
scitatus non solum est verus homo
sed idem homo Ex quo sequit co
rellariū q resuscitatus quo ad oia z

sic quo ad matrimonium vt vxoreꝫ
suam recuperet ēt intelligit resusci
tatus dixerit quicqd voluerit Bar
i d.l. ex his z gl i d. c. ij. xxxij. q. vij.
nec obstat quod dicit August ibi q
vxor carebit viro suo si mortuus fu
erit· qz intelligi debet si mortuus fu
erit perpetuo· secus si resurrexerit
quia poterit petere vxorem suaꝫ p
supradicta . Aliter tamē illū tex. in
tellexit Sandulfus vt supra rettuli
Et q resuscitatus dicatur idē z non
nou⁹ homo sic probari potest illud
dicitur nouum quod nūquaꝫ fuit sta
tutū z sic nūqua fuit inesse secundū
glo. not. in. c. preceptis apostolicis
xij. dis. facit glo in ver. nou in fi. et
Angel. z Bald. i. l. i. ff quod quisqꝫ
iuris sed homo resuscitatus quātuꝫ
ad idem corpus z eandem animam
fuit in esse ergo non potest dici no/
uus. Et per predicta declarari pote
rit. §. deinceps i aūt. de nup. vbi di
citur q mors omnia soluit: quia de
bet intelligi morte ipsa durāte. Se
cus erit superueniente resurrectio/
ne quia tunc omnia reintegrari de
bebunt. ¶ Item aduertendum ē q
duplex est resurrectio vna imperfe
cta .s. illorum qui resurgunt iterum
morituri sicut lazarus z suscitat⁹ ab
Elia de quo habetur .iij. Regū. xvij
c. Et suscitatus ab Eliseo de quo ha
betur .iiij. Reguꝫ iiij. c. z de alijs su
scitatis a multis sanctis qui resurre
xerunt imperfecte. Alia vero est re
surrectio perfecta postquam quis
amplius non est moriturus vt fuit
christus qui fuit primus omniuꝫ ve
re resurgentium a mortuis hec fue
runt verba beati Thome in tertia
parte summe qōe. liij. Et hec perfe
cta resurrectio erit in resurrectione
vniuersali. tunc enim resurgent ho/
mines amplius nō morituri sed vel
habituri vitam eternam vel ignem
eternum vt patet in simbolo atha/
nasii in fi z disputando cōcludit Ar/
chid. in. c. nemo per ignorantiaꝫ de
consecrat. dis. i. q homines resur/

gent in eadem forma in qua adam fuit ante peccatum sed ante peccatum ipse fuit nudus ergo homines resurgent nudi ⁊ post diem iudicij etiam erunt nudi quia tunc nulla erit deformitas in corporibus mortuorum beatorum quam tegi oporteat secundum eum. Et sic sentit Archi. a contrario ꝙ secus erit in corporibus damnatorum. Et hoc forte erit in eorum obrobrium ⁊ penam. De quo tamen ⁊ alijs ꝙ̃ plurimis pulcherrimis questionibus spectantibus ad resurrectionem vniuersalẽ ⁊ maxime quando ⁊ quomodo fiet vide beatum Tho. in .iiij. sent. dist. xliiij. q. i. arti. i. ⁊ q. ij. ⁊ .iij. arti. i. facit ad predicta. s. d̃ miraculis factis per malos quod dicit idem Bal. in c. fi. in .ij. col. de feri. de apolline ꝙ fuit vocatus fiton artis magice princeps vt legitur in historia scolastica Actuum. xvi. in rubricella de spiritu fitonico ⁊ in. xvij. ĩ rubricella de dionisio ariopagita ⁊ eⁱ⁹ verba mirabilem virtutem videbantur habere astucia tamen diaboli vt inquit btũs Augustinus ⁊ sic miracula possunt fieri a malis sicut dicimus de prophetia nam malos possunt prophetare vt fecit Saul. c. prophetauit. i q. i. ¶ Item actus miraculosi possunt aliquando fieri a malis ex virtute diuina dono quodã gratie spetialis que aliquando transit per totum genus descendentium sicut videmus in rege francorum secundũ doc. maxime do. Anto. ⁊ Fras. are ti. in d. c. venerabili ⁊ clarius p Do mini. in. c. ij. in. iij. col. de preben. in vi. Et predicta dicit Abb. in d. c. venerabili esse notanda pro aliquib⁹ vetulis que sine merito vite videnꝫ facere miracula. ⁊ predicere futura possunt enim secundum eum habere spiritum prophetie ex dono dei sine merito vite vt in ꝑallegatis iuribus Facit illud caiphas in passione domini expedit enim vt vn⁹ moriatur pro populo ne tota gens pereat. ¶ Tribus autem modis contingit miracula primo circa substã tiam facti vt quando deus facit aliqua que natura nullo modo facere potest vt fuit quod fecit sol tempore Josuelis vel tẽpore mortis christi. Item vt homo habeat corp⁹ glorificatum vt habuit christus post resurrectionem ⁊ hec miracula summum gradum obtinent. ¶ Secundo modo quando fit illud quod natura facere potest sed non in illo in quo fit vt fit resurrectio mortuoꝝ. potest enim natura creare vitam sꝫ non in mortuo ⁊ potest prestare visum sed non in vera cecitate ⁊ hoc tenet secundum locum in miraculis ¶ Tertio modo quãdo id quod fit potest fieri naturaliter sed non in illo ordine puta quãdo quis a febre subito gratia diuina curatur nullis adhibitis remedijs ⁊ hoc intellexi operari domũ regis francie de quo supra dixi ⁊ istud tenet tertiũ locũ in miraculis sm̃ Mar. de lau. ĩ tractatiõ p canõizatõe beati bernadini in .iij. col. Et sic nota ꝙ ad hoc vt illud quod fieri potest naturalr̃ dicatur miraculum requiritur ꝙ in cõtinenti fiat Sꝫ dubitari potest quomodo dicatur in continenti reperio iura in hoc diuersimode loqui. Aliquando incontinẽti dicitur fieri qđ fit durante iudicio secundum glo. i. in fi. in verbo incontinenti in. c. i. de mat. petiti. facit glo. in. c. preterea in verbo incontinenti de testi. cogen. Aliquando dicitur incontinenti fieri anteꝙ̃ redigatur in actis. Et ideo quis potest incontinenti reuocare suam confessionem scilꝫ et anteꝙ̃ fit redacta in actis glo. ẽ not. in. c. apud misericordem. xxxij. q. i. eam sequitur dominus An. in. e fi. de confess. ⁊ Abb. in d. c. preterea hoc tamen fallit vbi confessio fuisset acceptata p partez quia tũc non poterit reuocari sine probatõe erroris singulare fuit dictum Bald. in. l. galius in. §. i. de liber ⁊ posthu.

argumento.l.sicut.C.de ac.z ob.se
cundum preclarum iuris interpretē
Alex.de imol.dominum meum ī in
re ciuili in.l.quicquid astringendi in
fi.in reportat antiquis de ver.obl.
Aliquando dicitur fieri in continen
ti quod fit intra triduum vel infine
tridui secundū Bal.in.c.ex litteris
de constit.per.l.fi.C.de errore ad-
uocato.z.l.fi.C.de iudi.vbi idem
Bal.dicit q expulsus de possessio-
ne potest vsq; ad triduum eam re-
cuperare quia dicitur recuperare ī
continenti. Item qui offert se incō-
tinenti probaturum videtur satisfa
cere si infra triduum probet.d.l.fi.
vbi idem etiam tenet Bal.Aliquan
do dicitur aliquid fieri incontinen-
ti qd fit cum aliquo temporis spa-
cio tex.est not.in.l.i.in.§.itē si ita
ff.ad.l.fal.aliquādo q fit simul tex
est cum glo.in.l.antonius.ff.de fi-
deicō.li.Aliquando anteq; diuerta
tur ad extraneos actus.l.continu⁹
in.§.i.de verbo.obliga.l.cum anti
quitas z ibi Bal.C.de testa.l.cum
heredes in.§ fi.z ibi glo.C.de te-
sta.Aliquando quod fit in ingressu
contractus siue in ipso contractu si-
ue statī post.glo.est not.que loq-
tur de pacto apposito in contractu
in l.in bone fidei C.de pac.p qua
dicit Bar.ibi esse casum singularē
in.l.iij.C.de edilic.actio.Tñ Bar.ī
l.i.in fi.ff de solut.z in.l.iurisgenti
um in.§.quinimo in fi.ff.de pac.te
net contra illam glo.de quo p Bar
in l.contractus.ff.de fid.instru.z in
l.lecta.ff.si cer.peti.z per Bald.in
l.petens in.xviij.col.C.de pac.Ali
quando quod fit post.x.dies glo.ī
§.omnis in verbo confestim insti.
de verbo obli. Item dictio inconti
nenti mox protinus z similes de sui
natura denotant modicum tempus
l.quoti.§.si quis ita de hered.īstit.
secundum Bal.in l.gallus in § ille
casus de liber.z post facit gl.de di
ctiōe mox i auten.incestas in ver.
ipso iure.C.de incest.nup.quam p

notabili allegat Imol.in.l.diuortio
in viij.col.solut.matri.Et not.mira
bilem effectum resultantem ex dic
tione mox.q si appellans a senten
tia permiserit deseri appellationē
incontinenti fiet contra eum exequ
tio nec gaudebit beneficio tempo-
ris quod datur cōdemnatis ita no.
dicit Bal.in.l.quoniam nonnulli in
verbo mox.C.de ap.sequitur Alex
in.l.i.§.qui presens in repor anti-
quis de verbo obli. Et de dictione
mox loquitur glo.not in.c.quia p-
pter de elec.z in.c.si in aliqb⁹.xx.q
ij.Aliquando dicitur fieri incontinē
ti quod fit post litem contest.casus
est secundum intellectum Hosti.Io
cal.Car.z Abb.in.c.i.de mut.pet.
facit glo in auten.z consequenter
C.de sentent.z interlocu.om.iu.ta
men conclusio est q dictio inconti-
nenti mox z similes in materia idif
ferenti capiunt interpretationē ar-
bitrio iudicis secundum glo.ī.c.an
sit in versi.in cōtinenti de ap.z gl.ī
c.q; sit in ver.quā citius de elec.li.
vi.Et ideo Bar.in.l.iij.§.eum igit
ff.de vi.z vi.ar.dicit q an deiectus
incontinenti expulerit deiectorem
statur arbitrio boni viri considera-
ta qualitate persone deicientis z ip
sius rei de qua fuit deiectus. Ibi di
camus in casu nostro vt iudex habe
at arbitrari qualitatem febris scili-
cet an sit magna vel parua vel for-
te quartana que cum difficultate so
let recedere. Item an febricitās sit
valde grauatus adeo q medici de-
sperent de eius salute z sic de singu
lis ex quibus iudex poterit arbitra
ri infirmum potius gratia diuina et
sic supernaturaliter q; naturalr.z
virtute medicorum sanatū esse. Et
de dictione incontinenti vltra pre-
allegata esset videndus Bal.in.l.fi
C.de his qui a nō domi.ma.z in d
l.lecta in versi dicebā z in d.§.qn-
īmo.De dictione mox vide etiā p
glo.z doc.in.l.i.ff.si cer.peta.glo.ī
l.ad peremptoriū de iudi.glo. Dy.

ꝛ Bar.in.l.fructus.ff.solu.matri.ꝛ
in.d.§.qui presens glo.ꝛ Bar.in.l.
momentanee.C.vnde vi.De dictio
ne protinus in.l.iij.in.§.in amitten
da de acquir.poss.ꝛ bald.per illum
tex.in l.ij.C.vt lit.pen.De dictõe
statim Bar.in.l.res in.§.sed si res
ff.de iur fi.Archid.in.c.constat.i.q
i.ꝛ Bal.in.c.prudentiam in.§.sex/
ta de offi deleg.De dictione subito
vide.c.auditis de elec.ꝛ.l.verum i
§.si locupleti.ff.de minor. An autẽ
vt illud quod naturaliter fieri non
potest dicatur miraculum inconti/
nenti debeat fieri dicam infra i ver
si.nunquid autem vltra ꝛc. ¶Que
ergo requirantur vt ad sanctum ca
nonizandum dicatur miraculum.Et
quamuis dicatur miraculum opꝰ ar
duum ꝛ insolituz supra spem ꝛ qua
litatem consistens admirantis vt ꝑ
batur in.c.re uera circa mediuz de
consecr.dist.ij. Immo secundum le
ges miraculuz dicitur quod raro ac
cidit vt in auten. de consulibus vet
sus fi.collat.iij per quem tex.ita di
cit glo.in.c.legimus in verbo quod
rarum est.lxxxxiij.dist. ꝛ ponit Ar/
chid in d.c.teneamus in prin.rarũ
est enim omne quod magnum ẽ di/
cit tex.i.c.ij in fi.lviij.dist.Et ideo
dicitur miraculum quasi admiratio
ne plenum cuius effectus solum no
bis est cognitus causa vero icogni/
ta quia solus deus vt infra dicaz fa
cit miracula . vnde propter causas
nobis ignotas quia vires nostras
excedunt dicuntur miracula. Unde
merito corpus christi dicitur mira/
culum quia excedit vires humani i
genij de quo per Abb.post Io.an.
in.c.cum marthe.de celebra. miss.
ꝛ infra de ipso aliquid dicemus.
¶Tamen in casu questionis nostre
vt dicatur miraculum requiruntur
quattuor primo ꝙ ex deo non ex ar
te vel diabolo contingat quia vt di
xi miracula aliquãdo fiunt per ma/
los. Et ideo necesse est martires a
deo impetrasse que mandat.c.si qs
prepostera.l.dist.ꝛ hoc casu proce/
dit illud quod dicitur ꝙ facere mi/
racula est donum spiritus sancti vt
di.c.querendum ꝛ ibi no. de penit.
dist.ij.alias non est miraculuz sicut
fecerunt magi faraonis qui fecerũt
ranas ꝛ serpentes conuertentes e
orum virgas sicut faciebat moyses
de quibus in.c. nec mirum.xxvi.q.
v.Et illud proprie dicitur prestigiũ
d.c.re vera ꝛ ibi Archi qui dicit ꝙ
prestigium dicitur a prestringendo
quasi prestringulum quia prestrin/
git certitudinem visus vel compo/
nitur a pre ꝛ stix stigis que est palꝰ
infernalis ꝛ ponitur pro inferno vn
de prestigiam dicitur quasi ad stigẽ
primum quia prestigiatores preor/
dinant ad infernum supple nisi pe/
nituerit vnde secundum cum presti
gium est sensuum humanorum illu/
sio.Et secunduz hoc incredibiles re
rum imitatores dicuntur fieri ꝛ vi/
dentur fieri vt terre cumulus vide/
atur castrum.lapillus talentũ ꝛ hu/
iusmodi. ¶Secundo requiritur ꝙ
sit contra naturam sicut dictum est
de virga moysi mutata in serpentẽ
ꝛ de asina loquente ad balaaz de q
bus in.d.c.re vera ꝛ in.c.cum ex in
iuncto de heret. de cuius virge vir
ture habetur Exodi.vi.vij.viij.xiiij
xvi.ꝛ.xvij. Iosue.iij.ꝛ.iiij.Deuter.
viij.c.ꝛ transuntur de omnibus in
d.c.re vera de conse.dist.ij. ¶Ter
tio requiritur ꝙ non vi verborum
sed ex hominum merito illud conti
gat nam panis ꝛ vinuz potestate ꝛ
virtute verborum transubstantiat̃i
corpus ꝛ sanguinem.c.cum marte.
de celebrat.miss.ꝛ sic requiritur ꝙ
miraculum sit euidens non autez la
tens ꝛ credibilis vt est eucaristia.
¶Quarto ꝛ vltimo requirit̃ ꝙ sit
ad corroborationez fidei herba.n.
ministerio hominis transit in vitrũ
ꝛ nil ad corroborationem fidei. Et
ideo ad canonizationem nisi hec q̃t
tuor concurrerent in miraculo non
prodessent qꝛ non esset miraculum

sed potius miraculosuz. hec fuerũt verba Jo.an.in glo not.ꝛ ordinaria in verbo sedis circa fi.in c.vnico de reli.ꝛ vene.sanc.li vi. Idem tenet Hosti. in summa illius tit.in §.i.versi. Itez querendũ est de miraculis. ꝛ Archid in c.teneamus.i q i.per Hosti. Jo.an.ꝛ alios doc. in d.c.venerabilẽ idem tenẽtes.

¶ Et circa primũ quesituz dum dicit ꝙ miraculum debet esse ex deo colligitur ꝙ facere miracula nõ est creature sed creatoris Et facit ratio. nam si miraculuz fit contra naturam non potest fieri nisi ꝑ habentem potestatem supra naturaz quã potestatez creatura non habet. vt probatur in.§.sed naturalia instit. de iure natu.in.§.min⁹ ergo instit. de heredi que ab intes.de fer.in.l. eas de capi dimi.in § i.v.dis. Istã ergo potestatez habebit creator q iuxta Philosophũ ꝛ glo.in.l.respiciendũ.ff.si cer.pet.dicitur natura naturans idest faciens omnia ꝛ ei⁹ est tollere cui⁹ est condere.xxi dis. c.inferior. xviij.q.ij.c i.l. eius est velle cuius est nolle.ff.de reg.iur. Et ideo dicit Philo. in p̃io de genera ꝛ corrup.ea que sunt p̃cipia generandi sunt p̃cipia corrumpẽdi facit.l.stichũ.§. naturalis.ff de solut.ꝛ c.i.de regu.iur.ergo solius creatoris. ꝛ sic dei erit venire contra naturã ꝛ ꝑ ꝯũs facere miracula Item probat̃ per illud quod dicit̃ ꝙ miraculuz debet esse ex deo.naz dictio ex denotat actuz immediatũ l.i.§ ex incendio ꝛ ibi Bar.ff.de incen.rui.naufra ꝛ Bald.in l.ex hoc iure.ff.de iusti.ꝛ iure.tex.ꝛ ibi do. Anto in.c.i de cleri.pugnã.in duello.ꝛ Domi.de sctõ gemi i.c.pen.ꝑ illuz tex.de offi.leg.li.vi. Sequit̃ ergo ꝙ miracula imediate ꝓcedũt a deo bene veruz est ꝙ ꝓpter sctitatez alicuius deus ostẽdit miracula in persona illius.ꝛ tunc dicit̃ deus mediate facere miracula Unde videmus ꝙ quãdo deus in ꝑsona ꝓpria faciebat miracula loquebatur imperatiue vt habet̃ in euangelio Joannis.xi.de resurrectione lazari cui clamãdo dixit lazare veni foras.Et in alio euangelio Luce.vij. q̃n suscitauit filiũ vidue dixit adolescẽs tibi dico surge.Sed vbi in ꝑsona alicuius scti volebat facere miracula ea non faciebat nisi ad illius ꝑces ad ostẽdendũ ꝙ oia miracula ab eo procedũt.Et ideo vt legit̃ in actib⁹ aplorũ.iij.c.quãdo beatus Petrus sanauit illuz clauduz miraculose vsus fuit his verbis. In nomine dñi nři ihesu xp̃i surge ꝛ ambula. Et similiter Joãnes euãgelista in resuscitatõe miraculosa drusiane vsus fuit his verbis. dominus nř ihesus xp̃us suscitet te drusiana, vt habet̃ in eius legenda ꝛ multis aliis locis que luculentius ꝑ p̃nitatem tuã in quadaz solemni p̃dicatõne quaz fecit de his qui possunt facere miracula me audiente. In nr̃a hac ecclia cathedrali relata fuerũt. Ex quibus concludit̃ propriuz esse creatoris ꝛ non creature facere miracula.ꝛ illos improprie loqui dicẽtes sanctos ea facere.naz dici debz deũ in eorũ ꝑsonis opari miracula

¶ Item circa secunduz requisituz duz dicit̃ miraculuz debere esse cõtra natura faciat quod voluit Jo. an.quem ibi refert ꝛ sequit̃ Ab.in c.cũ marthe de cele.mis ꝙ illud ꝓprie ẽ miraculuz quod cõtingit contra naturã.naz si naturaliter id posset cõtingere non esset miraculuz. Dat exemplũ in corpore xp̃i in quo q̃z plura mirabilia sunt quibus rationes deficiũt sz similitudines seruiũt. ¶ P̃rio est translatio panis ꝛ vini in corp⁹ ꝛ sanguine xp̃i. Similitudo in cibo ꝛ potu quod mediante natura fit hũana caro ¶ Secundo ꝙ tota die trãsubstantiat̃ ꝛ nullum augmentuz fit in christo.similitudo i secreto manifesto alias manifestato. ¶ Tercio ꝙ tota die sumitur nec minuitur similitudo in lu

mie accedēte alia lumia ¶ Quarto
q̄ indiuisibile diuidit in quibet pte
totus remanēs. silitudo in speculo
¶ Quito q̄ a malis sumptu nō coi
quinat. similitudo in sole q̄ p fetida
loca trāsit. ¶ Sexto q̄ debilibus ē
mortale. similitudo i sanis cibarijs
que infirmis ꝛ debilibus sunt noci-
ua. ¶ Septimo q̄ sumptum statim
rapit i celū icōtamiat⁹. n exiuit de
virginis corpore ꝛ icorrupt⁹ de mo
numēto clauso ¶ Octauo q̄ imen-
sum i parua stat hostia. similitudo i
oculo paruo magnū montē ɔprehē
dente. ¶ Nono q̄ idē corpus in di
uersis locis a diuersis percipit. Si
militudo in sono cāpane. ¶ Decio
q̄ remanent accidētia trāsubstātia
to subiecto. In hoc dari nō pōt ali-
qua similitudo q̄ subiectū mutetur
remanētib⁹ prioribus accidentib⁹. et
ideo in hoc natura cedit miraculo.
Alias vero secundum naturam ma
nente eodem subiecto bene varian
tur accidentia nam idez homo nūc
albus postea niger modo callidus
modo frigidus modo eger modo sa
nus. vnde accidens adest ꝛ abest p̄
ter subiecti corruptionem vt voluit
phi. in iij. thopi ꝛ in v. methafi. in
corpore vero christi est contrarium
nam remanentibus accidentib⁹ va
riatur subiectum. quia ille sapor co
lor ꝛ pondus que primo habebant
subiectum panem ꝛ vinuz modo ha
bent subiectum corpus ꝛ sanguinez
christi Et ideo vt dixi natura i hoc
cedit miraculo secundum Jo an. in
d. c. cum marte. Archid tamen in. c
nabuchodonosor. xxiij q. iiij refert
Ugo. de scō victore mgr̄m i theolo
gia ordis heremitar diētez q̄ q̄dā sūt
ex rōe q̄dam contra rōez quedā su
pra rationem. Illa que sunt ex rōe
tione sunt necessaria que sunt secū-
dum rationē sunt probabilia. Que
sunt contra rationem incredilia. q̄
sunt supra rationē mirabilia. Et ita
sequitur no. doct. Henri. boith vl-
tramontanus in. d. c. venerabilis. ꝛ

sic videt q̄ secundū sententiā Ugo
secundum requisitam deberet poti
us dicere supra naturaz q̄ cōtra na
turam tñ vt dixi glo. p̄allegata quo
ad illa quattuor requisita approba
tur cōmuniter per canonistas vnde
sequitur conclusio q̄ ad canonizan-
dum aliquez pro sancto probeta vi
te eius integritate sufficiet probar
deum per talem miracula operatū
fuisse illis quattuor concurrentibus
Ex qua conclusione sequitur corre-
larium q̄ in tali canonizatione non
poterit dici ecclesia errasse de quo
per cardi. sancti sixti ordinis predi-
catorum in tractatu suo de potesta-
te pape in q. xli. Et hoc verum itel
lige de ecclesia particulari que ali-
quando errare potest vt in. c. a no-
bis el. i. de senten. excoi. quod sec⁹
est in ecclesia vniuersali que errare
non potest secundum scrib. in. c. i. ō
sum. tri. volunt Domini. de sanc. ge.
in. c. anastasius in. ij. col. xviij. dist.
facit. c. loquitur ꝛ. c. a recta vbi gl.
not. xxiiij. q. i. quamuis Abb. in. d. c
a nobis in secundo not dicat idem
esse in vniuersali ecclesia per illum
tex. indistincte loquentem. Itez qa
eadez est ratio in ecclesia vniuersa
li que est in particulari. ergo idem
ius l. illud ad l. acquil. ff. ꝛ in c. trā
slato de constit. nam ꝛ conciliuz ge
nerale per quod representatur ec-
clesia vniuersalis bene posset erra-
re excomunicando forte prelatum
qui nō erat excomunicandus ex ca
usa latente. ¶ Ad iura in contrariū
adducta respondet q̄ verum est q̄
ecclesia vniuersalis nō potest erra
re in fide nec in articulis fidei nam
secundū eum pro hoc tantuz orauit
christus ad patrem vt in euangelio
Mathe. ego pro te rogaui Petre
vt non deficiat fides tua vt in cap.
maiores ꝛ quod ibi notatur de bap
tis. Facit illud Luce xxij c. ꝛ est tex
in. § i in fi. xxi dist. Et Ab in d. c.
maiores in ij. col. Et ex p̄dictis fm
eū posset solui ɔtrariū qd̄ formari

posset. scilicet q̄ iudicium ecclesie debet conformari iudicio dei.c.vt nostruȝ vt ecclesiastica beneficia. sicut ergo deus non iudicat quē iniuste ita nec ecclesia.quia dicit Ab. q̄ ecclesia inquantū potest debȝ se conformare.sed aliquando non potest vt in occultis.quia deus sequitur veritateȝ que non latet euȝ sed aliquando latet ecclesiam. Sed qe quid sit siue sim⁹ in ecclesia vniuersali siue particulari que rēpsentat a papa ꝛ collegio cardinaliuȝ.vt in c.ecclesia habet senatuȝ.xvi.q.i. siue simus in papa solo canonizantibus sanctuȝ vt dixi in fine dubiȷ p̄cedentis dico q̄ probata vite integritate canonizandi necessario ei⁹ miraculis cum qualitatibus antedictis non poterit dici in tali canonizatione fuisse creatuȝ. Naȝ errare nihil aliud est q̄ȝ aliud pro alio putare c.in quibus.xxiȷ.q.iȷ.ꝛ est glo relata ad text.in.c.quāuis.xxxviiȷ. dis.sed p̄cedente probatōe sanctitatis vite ꝛ miraculoruȝ quis non potest putare vnuȝ pro alio quia hoc esset crassuȝ ꝛ supinuȝ putare.cum ipsa probatio miraculorū cōcludat violentaȝ presumptionē sanctitatis ꝛ sic non soluȝ excludat errorē imo includat scientiā.scire enīȝ dicimur non soluȝ que videmus sed etiaȝ q̄ ab aliȷs audimus.c.hoc videt.xxiȷ q.v. Item ea que non ambigimus sed vehemēter opinamur.l.iȷ.in.§ ideȝ labeo de aqua plu.arcen. ꝛ iō dixit Bar.in.l.qui bona.§.si alterō. de dam.infec.circa fi.q̄ q iurat dicere veritateȝ non intelligit de veritate que sensu pcipitur licet secus sit in teste fm euȝ. sequitur ergo q̄ ecclesia cui fuerit facta talis probatio sanctitatis vite ꝛ miraculorum non poterit putare vnuȝ pro alio. ꝛ per consequēs errare nō poterit etiam loquēdo in ecclesia vniuersali vt dixi.De quo tamē me remitto ad dictuȝ Car.in p̄allegato tractatu suo. ¶ Nunquid autē vltra p̄dictas

qualitates requisitas i miraculo debentis canonizari aliud requiratur Archid.in.c.nec mirum.xxvi.q.v. in.iȷ.col.in vers.sed quero an sit ꝛc dicit videri necessarium q̄ miraculum fiat incōtinenti. allegat Actuū ix.versi.fi.vbi dicit. ꝛ continuo surrexit ꝛc.Et Actuū.iȷ.iuxta principium.vbi dicit.Et apprehensa manu eius dextra eleuauit euȝ ꝛ protinus consolidate sunt basses eius ꝛ plante.Et Luce.viiȷ iuxta fi.vbi dicit.ꝛ tetigit fimbriā vestimēti eius ꝛ cōfestim stetit fluxus sanguinis eius. Marci.v.ibi.ꝛ confestim exsiccat⁹ est ꝛc. vt in c.ad eius vero.v.dis. Nam apud deum non est mora c. multiplex.alias incipit his autē.de peni.dis.i.Unde Ambro.Spiritus sctī gratia vestit molimia. Et Luc. viȷ.iuxta pin.vbi dicit.adolescens tibi dico surge ꝛ resedit qui mortu⁹ erat ꝛc.Et Jo.x.alias xi.iuxta finē dicit Lazare veni foras ꝛ statiȝ prodiȷt qui mortuus fuerat.Et Math. ix.vbi dicit.Et salua facta est mulier ex illa hora.ꝛ.xv.vltra medium vbi dicit fiat tibi sicut vis. ꝛ saluata est filia eius ex illa hora de peniten.dis.i in.§.ex his itaqȝ. alias ē §.deniqȝ iuxta fi.vers.leprosus vero ibi quem postea tangendo mundauit ꝛc.ꝛ.§.hoc ideȝ iuxta pin.ꝯ sicu.hinc etiaȝ.ꝛ Luce.v.iuxta pri. vbi dicit ꝛ statī sanus factus est homo ꝛc.ꝛ Math.xviȷ.iuxta pri. vbi dicit.ꝛ curatus est puer ex illa hora.ꝛ.viiȷ.c.iuxta pin.vbi dicit volo mundare.ꝛ statim mūdata est lepra eius.ꝛ Math xx.i fi. Jhesus tetigit oculos eorū ꝛ confestim viderunt.ꝛ Math.x.in fi. Et confestim vidit ꝛc.ꝛ.viȷ. ꝛ statim aperte sunt aures eius ꝛc. Et intellige statim ꝛ incontinenti hoc casu.i.non ex interuallo.vt est textus in.l.iȷ.in.§.euȝ qui igitur.ff.de vi ꝛ vi arma. Sed q̄ non sit necessariuȝ q̄ miraculum fiat incontinenti adducit idem Archidiaco.in dicto.c.nec miruȝ illud

quod habet Regum.iij.libro.xvij.
c.z Exodi.x.z.xiiij.z.iiij.Regū.iiij
z.v c.z Marci.ix. Hoȝ solutōeȝ di
cit colligi ex glo.posita supra preal
legato.viij.c.marci.que dicit queȝ
vno vbo stati curare poterat pau
latim curat vt magnitudineȝ huma
ne cecitatis ostēdat que vix z qua
si per gradus ad lucē redeat z gra
tiam suam nobis indicat per quam
singula pfectōis incremēta adiunat
Et ita remansit Archid.in.c.nec mi
ruȝ. ¶ Uel aliter z forte non male
dici potest ꝙ ideo xpi miracula sta
tim operabatur effectuȝ.naȝ ea im
perando personaliter faciebat vo
lens se ostendere filiuȝ dei. vnde si
in tpe z non incōtinenti sortita fuis
sent effectū potuissent gentes q̄ du
bitabant immo non credebāt ꝙ es
sȝ filius dei.multo magis nō crede
re z dicere ꝙ illud accidisset nō vir
tute ac eius mandato sed poti⁹ nu
tu z voluntate dei vel alio respectu
vtputa quia esset propheta vel vir
sanctus precibus cuius ipse de⁹ mo
tus esset vt ergo fides xpiana hēret
initiū ab ipso tanq̄ȝ dei filio z mul
tiplicaret non autē deficeret voluit
de se fortiora signa facere q̄ȝ posset
z per cōsequēs subita z instantanea
Cognoscebat eni mentē hominū: z
per consequēs quid erat necessariū
facit.c.nouit de iudi.cū si hodie ve
ro siue in propria persona siue ali
cuius sancti ipse faciat miracula nō
est necessariū ꝙ statim sortiātur ef
fectum. Nam cessat ratio que erat
tempore christi cum fides christia
na nūc nō incipiat nec xpus sit cor
poraliter in mūdo sicut tūc erat ces
sante.ergo hodie illa rōe nō erant
necessaria miracula subita facit c.
rum cessante de appella l.adigere
ȝ quāuis de iurepatro Et hec pro
cedunt in miraculis que fiunt con
tra naturam.Sed an vt illud quod
fieri potest naturaliter dicat̄ mira
culuȝ sit necesse ꝙ incōtinēti fiat la
te supra dixi post principium tercij

dubij ¶ An auteȝ sit contra ratōeȝ
miraculi si in liberatione alicu⁹ do
lor interueniat. Et videbatur dicen
dum ꝙ sic. Nam cuȝ miracula fiāt
a deo vt supra dictuȝ est credenduȝ
est vt ea faciat magis libere ac ma
iori digna admiratōe ac perfectiōe
q̄ȝ fieri possit. omnia eni ei⁹ opera
perfectissima sunt tanq̄ȝ a pfectissi
mo opifice emanantia. Juxta illud
Opus denotat artificeȝ facit.l.in
ter artifices.ff de solut Tamē Ar
chid in.d.c.nec mirum circa fi.te
net contrariuȝ.z allegat primo illō
Mathei.ix.c.ibi z exclamās z mul
tuȝ discrepās cum exijt ab eo z fa
ctus ē sicut mortu⁹ ita vt multi cre
derent quia mortuus est. Secundo
adducit illud quod scriptū est in vi
ta beati Francisci vbi inter cetera
dicit Signo itaqȝ crucis sup eum fa
cto statim qui contractus iacuerat
surrexit sanus in dei laudibus prū
pens.ego inquit sum liberatus. Jn
sonuerit autem ossa renuȝ eius au
dientibus multis veluti cū manu li
gna sicca franguntur. Cōmunis tamē
natura miraculi est vt fiat sine do
lore illius in quo fit vt vidimus in
quāplurimis xpi miraculis de qbus
dictum est in pcedenti q̄sito ab his
ergo que sepe accidūt z non que ra
ro arguenduȝ est l nam ad ea.ff.d
legi.c.lfas z ibi glo.de despon. im
pube.l.si maior.z ibi Bar.C.de le
git.here. ¶ Sed queri pōt quomō
probabit̄ miraculū Et est aduertē
duȝ sm eundem Archid.in.d.c.nec
miruȝ ꝙ miraculuȝ est factuȝ supra
facltates vel vires nature vel quo
ad factū vel quo ad modum. Quo
ad factum vt q̄ ad preces Gregorij
neocesariensis legitur quendā mō
tem retractum z dedisse locum ba
silice fabricande.z ad preces beati
Benedicti cuiusdam parietis lapis
translatus est de octo z hec sm eū
habet̄ in historia scolastica sup euā
geliuȝ.c in sequenti quoqȝ dat zc
z q̄ cecus factus est videns z mor

pius resuscitatus vt legitur Petrū
resuscitasse Actuū.ix.ante fi.ꝛ in.c.
cerneamus.i.q.i.ꝛ.iij.q.viij.c.petrꝰ
ꝛ etiaʒ christuʒ.vt Luce.vij.ꝛ.viij.
i fi.ꝛ de penit.dis.i.in.§.ex his ita
q;.alias.§.deniqʒ versi.in euange
lio cum si. hoc eni est supra faculta
tes ꝛ vires nature.quia via nature
non est regressus de priuatōe in ha
bituʒ.¶Quo vero ad moduʒ facti
est miraculuʒ vt si quis est febrici/
tans via nature per certas alterati
ones hic potest fieri sanus.c.si.i fi
ne de penit.dis.vij.xxiij.q.iiij.c.ip/
sa pietas in prin.c.quid faciet.ꝛ.c.
nimiuʒ in prin.ea.dis.Sed si fiat in
instanti ad inuocationē dei seu ꝑ de
uʒ meritis alicuius sancti inuocati.
erit hoc super vires nature quo ad
moduʒ nature que operaƭ successi
ue per alteratōs diuersas.vñ quo/
mocunqʒ fit miraculuʒ siue quo ad
factū siue quo ad moduʒ facti dicit
Archid.illud directa probatōe pro
bari non posse.Naʒ directa proba
tio est ꝑ reruʒ principia.Et ita dicit
se intelligere illud negantis factuʒ
ꝑ reruʒ naturā hoc est ꝑ rerū princi
pia nulla est probatio.vt.C.de pro
batio.l.actor.vi.q.v.c.actor in.c.
bone memorie magunti.versi.quā
uis de electio.sed nō ens nō habet
principia .quia sm philosophuʒ in
ꝭo metha.non entis non sunt spēs
nec differētie.ꝛ iō ideʒ phūs in pri
mo phisicoꝝ dixit ꝙ ex nihilo nihil
fit.ergo nō sunt pricipia.qa supio/
ra ad spēs ꝛ ad differētias cēnt ac/
tualiter in ipsis sm Porphiriū.licʒ
Bal.in.c.nonulli de rescript.decla
ret illud ꝑ reruʒ naturā.i.ꝑ natura/
leʒ sensuʒ humanū.Cuʒ ergo mira
culuʒ ex subiecto in quo fit pricipia
non hēat concludiƭ ꝙ directe ꝓba/
ri nō pōt.ꝛ ideo dicit Archid.ꝙ in
directe pōt probari.Nam cū mira
culū excedat vires nature vel quo
ad factū vel quo ad moduʒ facti .ꝛ
hoc constat esse factū sʒ nō ex cau/
sa naturali consecutiue ꝛ indirecte

cōstat illud miraculum causatū esse
ex causa supnaturali.ꝛ ꝑ consequēs
directe nō posse probari sm Archi
dia.in loco ꝑallegato.Ex cuiꝰ ver/
bis est notenduʒ que dicaƭ directa
vel indirecta probatio.Unde Bal
in.c.tercio loco de probat.in quar
ta col.dicit ꝙ probatio directa ē il/
la que sine vllo medio attingit pro
priuʒ fineʒ.vt est probatio visus ꝛ
alioꝝuʒ sensuū ꝑcipientiū reʒ prout
est.Nam veritas non est aliud nisi
ideʒ dici ꝛ esse.Sed indirecta pro/
batio fit per ratōem argumētandi
ff.de acquir.pos.l.i.§.veteres .Et
fit ꝑ antecedens ꝛ cōsequēs.antece
dens est illud quod probaƭ.conse/
quēs id quod ē probatū.verbigra/
tia ꝙ in paruo vegitulo non fit nisi
vnuʒ corpus puta titius.Et arguaʒ
sic i isto vegitulo est titius ergo nō
seius.ꝯñs ꝓbaƭ ꝑ loci arctitudineʒ
ff.cōmo.l.si vt certo.§.si duobus.
Item sedet hic titius ergo nō seiuƭ
ff.de acquir.pos.l.iij.§.ex contra/
rio.Unde subdit Bal.ꝙ directa ꝓ/
batio non cadit in negatiua.Nā so
la natura naturata potest probari.
sed negatiua non est natura natura
ta.quia per rerū naturā nullos ha
bet fines.Et si dicaƭ video hic Pe
truʒ non esse sana locutō est.sed in
directa ꝓbatio ac si dicerem video
locū vacuuʒ ergo petrus nō est hic
C.vnde vi in.l.fi.ꝛ.ff.de dolo.l.cū
quis.Nam hoc ꝑcipiƭ ꝑ discursum
intellectus licʒ ita sit cōnexus visui
ꝙ videaƭ vnuʒ ꝛ idem.vt not.Cy.
in.l.ij.C.de erro.aduoca.Et ibi idē
tenet Jaco.de butr.Quare concla
dit Bald.in.d.c.tercio loco ꝙ illud
quod dicitƭ in.c.quoniā contra fal/
sam de probat.ꝙ negatiua ꝑ reruʒ
naturā est improbabilis debʒ intel
ligi idest per naturā naturataʒ hoc
est per sensuʒ percipienteʒ reʒ pro
ut est.ꝛ sic directe non pōt probari
Et ita intelligatur quod idem dixit
in.d.c.nōnulli.Alibi exponiƭ ꝑ re/
ruʒ naturā idest per naturaleʒ cur/

sum nature secundum glo. in. §. condictio nes in versi. naturas instit. de ver. obli. Alibi exponitur idest pro cosuetu dinem causarum. vt voluit glo. iii. in c. i. vii q. i. ¶ Nunquid vero ad hoc vt quis pro sancto canonizetur sit ne cessarium frequentiam miraculorum pro bari et per eosdem testes. nec suffici at probare per duos testes vnum mi raculum esse factum ad inuocationem ipsius sancti tali die. et aliud factum esse eadem vel sequenti die et per ali os testes per innocationem eiusdem san cti. Et concludit Archidi. in d. c. nec mirum post Uinceu. in d. c. venera bili de censi. quod requiritur frequentia miraculorum probari per eosdem testes Nec sufficit probare vnum miraculum esse factum per duos testes et aliud per alios duos etc. Nam tales diuersa probant nec concordant in idem nec in eundem actum. vt instit. de duo. reis in § i et in. c. ex quadam de testi. Et ad supradicta faciat illud Ecclesia stici. xliiii. Laudemus viros glorio sos et parentes nostros in generati one sua multam gloriam fecit deus et magnificentia sua a seculo dominan tes in potentibus suis homines ma gna virtute et prudentia sua predicati sunt etc. Unde dicit Jo. an. in c. i. de reliq. et venera. sanct. quod per illud quod dicit laudemus viros gloriosos osten dit quod erant canonizati alias non man daret ecclesia quod laudarentur. Et per id quod dicit parentes nostros etc. osten dit quod nullus est canonizandus nisi fi dem habeat. Soli enim parentes qui erant iudei et penes quos solos erat fides canonizandi erat. Et subiungit allegans Inno. quod fides pre ceteris vir tutibus in miraculis operatur. Iuxta illud Mathei. xvii. Si habueritis fi dem sicut granum sinapis et dicetis huic transi hinc et transibit. sola ta men fides sine caritate mortua est per illud Pauli ad Corinth. iii. Si tantam fidem habeam vt montes tran sferam caritatem autem non habeam ni hil mihi prodest de quo in c. solet. de conse. dis. iiii. ¶ Item cum dicit multam gloriam fecit deus supple cum eis. Apparet ergo secundum Jo. an. non sufficere quod in vno vel semel tan tum fuerit gloriosus. sed requiritur quod in multis et multotiens immo continue eius vita fuerit gloriosa. Item dum subiungit sua magnificentia dic i. magna potentia secundum Inno. Et per hoc ostenditur quod excellentia vite et mira cula talia debent esse que excedant vires et potentias naturales. Et ex his patet quod pueri baptizati et statim mortui non sunt canonizandi quia cum eis non multam gloriam fecit dominus sua magnificentia. Speciale tamen est in innocentibus qui causa christi mortui sunt secundum do. Anto. in. d. c. i. Et per consequens etiam speciale esset in bea to Simone tridentino si canoniza retur qui adhuc puerulus a perfidis iu deis in opprobrium christi ac christiane religionis crudeliter interfectus est In quo mirabilia vt a fidedignissi mis intellexi christus ipse in dies osten dit. et potissime quod incissis eius capil lis qui adhuc miraculose supsunt per spacium vnius diei ea longitudine cre scunt qua erant antequam inciderentur nec non eius carnes oleum emittunt claris simum quod ipse vidi ¶ Unum subiun git Jo. an. in. d. c. venerabili in. §. sigillatim quod non debent duo vel plu res testes simul examinari. sed quili bet de per se alias non valeret te stimonium. et debet fieri examina tio de singulis circumstantiis. de quibus in c. causam de testibus. et ita intelligatur quod dixit Barto. in tractatu de teste in. §. qualitas fi ne substantia. vbi dicit quod cum agitur de aliquo canonizando et probanda ip sius sanctitate eius vita et miracula sunt probanda etc. Sed quod refert et sequitur Mar. de lau. in deo suo tractatu pro canoni zatione sancti bernardini. Est tamen aduer tendum quod licet testis non debeat in deponen do reddere causam dicti sui nisi in terrogatus. quia non debet esse verbosus secundum glo. not. in l. solam. C. de testib.

ficut etiam non debet cito respōdere alias videt mendax. vt dixit gl. elegans in. §. fi. v. q. v. Attā Francis. areti. in. c. venerabili circa fi. d testi. refert Bal in d. l. solam in penulti. col. in versi. modo hic querit tenere ꝙ testis deponens sup miraculo deber reddere causaȝ etiā non interrogatus per. d. c. venerabili. Sed dicit Francis. ꝙ ille tex. poti⁹ probat contrariū cum requirat eādem diligentiā que solet ⁊ debȝ adhiberi in alijs examinatōnibus testiuȝ. vnde non videtur velle inducere aliquid speciale in hac causa Dicit tamen se credere dictū Bal. esse veruȝ in se propter magnitudinem preiudicij ficut dicimus quando testis deponit in causa heresis. quia semꝑ debet reddere causaȝ ēt non interrogatus. vt not. Arch. ⁊ Jo. an. in. c. in fidei de hereti. in. vi Item quia ficut declarat glo in sepe allegato. c. vnico de reliq. ⁊ venera. sanc. co. li. miracu'uȝ ꝑ quod debet sctūs canonizari requirit plures qualitates que non cadūt de facili in sensuȝ ad discursuȝ ratōis hominū. In veritate iudicō meo bal. in. d. l. solam nō dicit illud ad quod eum allegat Areti. sed potius contrariuȝ Dicit enī Bal. nunqd in trāscēdentibus naturā vt in miraculis credat testibus fine redditōe cause Dic ꝙ non vt extra de testi. c. venerabili. ergo debet intelligi fine redditōne cause ꝓcedente. s. interrogatōe per. d. c. venerabili in fi. ibi ea diligentia que solet ⁊ debet in receptionibus testiū adhiberi. ridiculū nāqȝ esset dicere ꝙ tatus doctor illum tex. in se clarum non intellexisset. Debet ergo intelligi dictū bal. secundū tex. quē allegat per id qd dicit Bar in. l. non soluȝ in. §. liberatōis verba. ff de libe. lega. ⁊ Jo an. in. c. cuȝ nuntius de testi. Quare videt dicendū ꝙ vbi testis depōit super miraculo non debeat reddere causam nisi fuerit interrogatus.

per. d. c. venerabili. Non ob. quod dicit Areti. de teste deponēte i causa heresis. quia tunc agitur de grauiori ꝑiudicio propter periculum fidei xpiane propter quod specialis inducta fuit dispositio. de qua in d. c. in fidei. que grauitas ꝑiudicij cessat in casu nr̄o Nam ponam⁹ ꝙ aliquis ad dicta falsorū testiū esset canonizatus. et sic veneraret pro sancto cum non esset. Juxta illud Augustini solituȝ sepe allegari. multorum corpa venerātur in terris quoruȝ anime cruciātur in inferno propter hoc non ꝑiudicaret eum venerantibus cuȝ credētes illum sanctū essent excusati propter canonizatōneȝ. quia credulitas her est probabilis. Quis enim non peccat qui legis auctoritate facit per. l. graccus C. de adulte. ⁊ i regula nemo damnum. ff. de reg. iur. Sed illi venerātur auctoritate canonizatiōis facte a papa ⁊ sic a lege viua. vt in autē. de consuli. in. § fi. ⁊ ibi in glo. verbo legem aiatam colla. iiij. ergo in aliquā penaȝ cadere non debēt. Et per consequēs non est bonū arguere de testibus deponētib⁹ in causa heresis ad testes deponētes super miraculo quicqd dixerit Aretinus. Idem dico de testibus deponētib⁹ de fama vt etiaȝ nō interrogati debeant exprimere penes quos sit ipsa fama sm Jo. an. in. c. cū oporteat. ⁊ in c. qualiter el. ij. de accusati. Idem videtur voluisse Bart. in. l. de minore in. §. tormenta de questioni. vbi dicit ꝙ omnis fama dȝ habere originē ab honestis personis. ⁊ si testis nullam personā exprimit non potest iudici constare an fama ab honestis personis habuerit originem. de quo per Jo. an. in. c. licȝ de accusat. ⁊ do anto in. c. sup hoc in. vij. col. de renunciat. ⁊ glo. in. c. cum dilectis in ver apud bonos de purga. cano. ¶ Vnuȝ not. verbum dixit Bal. in. c. ij. in pria col de cōsuetu. ꝙ d miraculis nullū propꝛie

est testimonium naȝ omne quod te
stis dicat ad sensum est referendum
maxime visus ꝛ auditus qui secun-
dum euȝ sunt sensus principaliores
per illum tex. in versi. videntium et
audientiū. De visu sunt due glo. not.
vna in .c. venisti. in ver. audisti de ꝯ
secr. dist. iiij. alia in .c. testes in ver.
viderint. iij. viiij. Et de quo non est
sensus non est testimoniū. qa testi-
moniuȝ non transcendit sensuȝ. l. q
testamēto. §. fi. de testa. ſȝ testimo-
niū in casu nostro tanq̄ȝ quid supna
turale transcēdit sensuȝ homis na-
turaleȝ. ergo non est proprie testi-
moniū. Sȝ in hoc puto esse aduer-
tenduȝ. nam testis deponēs de mi-
raculo non deponit de eo prout est
miraculuȝ sed prout ex eo ꝓbat mi
raculuȝ. verbigratia. fratres beati
Francisci volentes facere canoni-
zare fratrē Joanneȝ de capistrano
dicunt deuȝ ad eius preces suscitas
se mortuū. ad quod probandū ꝓdu
cunt testes qui interrogati an illud
sit verū respōdent ꝙ sic. interroga
ti de causa scientie dicūt quia vidi-
mus eū mortuū in ecclesia ꝛ ab om
nibus mortuꝰ reputabat. tandē vi-
dimus ꝙ ad p̄ces dicti fris Joanis
genuflexi deo porrectas talis mor
tuus resurrexit ꝛ vt priꝰ loq̄bat ꝛ
ibat. Certe dci testes īterrogantur
sup facto applicabili ad eorum sen
sum. s. visus licet ex ipso facto resul
ter miraculum quod tanq̄ȝ suprana
turale excedit dictum sensum natu-
ralem ꝛ per ꝯsequens nō est ad eū
applicabile. Sicut in simili dicitur
ꝙ agens agit in patiēte bn̄ dispoſi-
to secundū phi. in .ij. de aia probat
in. l. ij. ff. de sta. ho. ꝛ in .c. venerabi
lem vbi colligitur de elect. Uoluit
Bal. allegās philosophū vbi supra
in .c. fi. de vita ꝛ hone. cler. Et sic vi
detur ꝙ de miraculis proprie sit te
stimoniū. super quo tamen propter
Bal. auctoritatem cogitanduȝ esse
relinquo. ¶ Sed dato ꝙ vt dictum
est miracula probanda sint an suffi-
ciat probare miracula in vita facta
Domi. in summa de reli. ꝛ ven. san.
dicit ꝙ debet queri de miraculis et
in vita ꝛ post mortem factis. Idem
tenet Jo. an. in glo. in ver. sedis cir
ca fi. in .d. c. vnico de reli. ꝛ venera.
sancto. li. vi. Et sic videt ꝙ non suf-
ficeret probare miracula fuisse fac-
ta solū i vita nā pōt stare ꝙ deus fa
ciat miracula in persona alicuꝰ in
vita ꝓpter eiꝰ bonitatē ꝛ fideȝ vel
ex dono quodā speciali vt supra di
ctuȝ fuit. ꝛ postea in morte ob defe
ctuȝ forte fidei supuenientē ex dya-
bolica suggestione damnet. ſȝ i du
bio non sit p̄sumptio propter boni-
tateȝ vite ante acte a cōtrario sen-
su illius dicti not. Augusti. in sermo
ne de innocentibus hac aniaduersi
one plectit peccator qui cū in vita
oblitus est dei i morte obliuiscatur
ꝛ sui. Tamen quo ad canonizatōeȝ
videtur esse necessariū ꝙ probētur
miracula post mortem facta. ¶ Et
quo ad miracula facta post morteȝ
non tacebo vnū quod de beato Je
ronimo dixit Jo. an. in nouella i d
c. vnico quē ibi etiā referūt Pe. de
ancha. ꝛ Domi. de sancto Gemini.
Dicit eni Jo. an. se remittere ad q̄n
dā libellū vocatū Jerōimiana quē
edidit in laudem ꝛ memoriaȝ beati
Jeronimi ꝙ ipse fuit p̄sbiter cardi-
nalis ꝛ se reperisse quandā legēdā
dicentem ꝙ habuit titulū sancte ne
stasie. Et ꝙ iste gl'iosus doctor vsq̄ȝ
ad eiꝰ tempora fuerat per italicos
paȝ honoratus quia apud eos vna
tantum sciebatur ecclesia ꝛ illa mi-
raculose suo tēpore ꝛ sic post mor-
tem beati Jeronimi fuit constructa
postea dicit duas alias ecclesias fu
isse sibi intimatas, ꝛ hanc negligēti
am dicit se emendasse pro posse vt
latius videri poterit in dicta Jhe-
ronimiana. Et ex his colligit post
mortem Jeronimi in verecundiam
ꝛ obprobrium italorum deum tam
grande miraculū fuisse operatū vt
sine hominis opificio repertum fu-

erit ecclesiam in italia beato Jero
nimo dedicataȝ constructam fuisse
quod fuit signum verax magne ipsi
us sanctitatis Et licet vt dictuȝ est
fuerit cardinalis ignobilem tamen
⁊ rusticanaȝ traxisse videt̃ originē
vt de se loquēs ipse testat̃ in.c.glo
ria episcopi.xij.q.ij. Inquit eni.na
tus in paupe domo ⁊ in tugurio ru/
sticano qui vix milio ⁊ cibario pāe
rugiente ventrem saturare poterā
nunc simulaȝ ⁊ mel fastidio.⁊ dū di
cit milio facit pro eo quod dicit gl.
not.in.l seruis vrbanis.ff.de lega.
iij.volens ꝙ rustici pro cibo vti nō
debent pullis sed cepe ⁊ caseo. nec
libellis idest panibus albis ȝ gros
sis. Idem tenuit glo.i.l.iudices.C
de episc audi Uiles eniȝ ⁊ grossi ci/
bi vilibus delicati vero nobilibꝰ ꝑ
sonis sunt dādi tex est not in.c.nō
cogant.xli.dis Unde dicit glo.in.c
non satis in versic.quanto.lxxxvi.
dis ꝙ pauperibus nō sunt facienda
sumptuosa conuiuia adeo ꝙ si fiant
sit peccatuȝ salteȝ veniale.vt in.§.
criminis circa fi.xxv.dis. In his eniȝ
attendi debet status ⁊ condictio ꝑ/
sone.ꝑ id quod in simili voluit glo.
not.⁊ est glo.ij.in.c.cū adeo de re/
script.similis est glo in.c.cōquerē/
te de cleri.non resid.facit alia in.c.
vni co i versi.absqȝ penuria de sta.
regu.li.vi. Et duȝ dicit Jeronimus
cibario pane.glo.⁊ Archid ibi ex/
ponit cibario.i familie.cibus eniȝ
a cibaris verbo grece quod idē est
quod ancilla descendit fm Archid.
Sed contra hanc expositionē vide
tur facere lex illa seruis vrbanis in
versi. quod maxie ex libellis fami/
lie.iūcta glo.que dicit libellus idest
panibus albis.⁊ sic pāis familie nō
est panis grossus vt sentit glo.illa
⁊ Archi. Naȝ ut dicit glo.in d l.iu
dices libellus est diminutiuuȝ libi.
descendit nanqȝ ab hoc verbo libū
libi vel liba libe quod idē est quod
panis albus subcinericius.Et alle/
gat illam auctoritateȝ. puer fugiti/
uus noluit libuȝ a sacerdote accipe
Nisi forte defendēdo Archid.dice/
remus ꝙ ideo libellus ⁊ sic pāis fa
milie potest dici grossus. non quia
ex farina grossa ⁊ nigra ȝ qa gros
so modo coctus.s.sub cinere vt fa/
ciūt viles ⁊ plebei qui subcinericiū
sepe comedūt panē.queȝ vulgares
crescēteȝ appellant. ⁊ forte oliȝ hꝰ
mōi pāe fruebat̃ fāilia.oñ ꝯo frue
bant̃ delicatiori mō cocto puta in
in furno vel lapideo vel ereo vt fit
etiam hodie. Item dum dicit Jero
nimus nunc simulam ⁊ mel fastidio
exponit Archid.i.panem albissimū
qui fit ex flore farine. Et dum dicit
nunc exponit.i. ex quo sum factus
prelatus ⁊ sic ex verbis Archid.eti
am probatur ꝙ Jeronimꝰ fuit car
dinalis vt predixi.⁊ licet se ignobi/
lem Jeronimus attestetur tamen ī
eius vita eum fuisse nobilē his ver
bis legitur. Beatus igitur Jeroni/
mus genere nobili ortus patre ve/
ro Eusebio nomine opido stridonis
qd a gothis euersuȝ dalmacie quō
dam pannonieqȝ confiniuȝ fuit ⁊c.
In cuius quidem vita dicitur etiaȝ
eum fuisse cardinalem. Potuit tam̄
Jeronimus se appellare ignobileȝ
ex quadam humilitate argumēto e
ius quod dixit glo.ij.i.c.quā graui
de crimi.fal.quod Gregoriꝰ aliquā
do loquebat̃ vti in plurali ⁊ aliquā
do de seipso loquebatur singulari/
ter ex magna humilitate. Et hec suf
ficiant pro hoc tertio dubio.

r

Estat quartum ⁊ vltimuȝ
dubium examinanduȝ vi
delicet que forma in cano
nizatōne sit seruanda ⁊ se
quitꝰ Jo.an.do Anto.⁊ cōiter scri
bentes in illo.c.i.de reli.⁊ venera.
sanc. In antiqs reperio xij.esse ad
hoc requisita seruato ordine infra/
scripto Debet eniȝ expectari ꝙ ali
que persone honeste ⁊ autētice de
nuntient factum romano pontifici:
⁊ supplicent pro canonizatōne faci

enda ꝛ hoc non semel sed pluries ꝛ
instanter sicut uocatur de cessione ꝛ
petitione palei vt in.c. quidam ce
dendi de renunc.in.c cum post peti
tam de elect. Non eni cōsueuit sta
tim moueri ad cōmittendam talem
inquisitionez romanus pontifex: sꝫ
potius expectare q̄ꝫ mu pulsetur ꝛ
famam accedere: ꝛ vtrum miracu
la crescant ꝛ continuentur anteq̄ꝫ i
quisitionem cōmittat ꝛ bene. nā vt
in precedenti dubio dictum est mi
racula aliquando fiunt ꝑ malos vn
de est cauendum ne populus decipi
atur vt in.c. fi.in fi.de reli. ꝛ vene.
sanc. Et quia circa maiora mai⁹ pe
riculuꝫ vertitur cautius est agendū
xlij.dist.quiescamus.lxi.dis.c.mira
mur.i.q.i.§.ecce cum honoris ꝛ in
c. vbi periculuꝫ de elec.li.vi. Dicitꝛ
tamen aliqui ꝙ si sit elusio vix pos
sunt continuari miracula vltra.xl.
dies. ¶ Pro primo requisito in eo
quod dicit non consueuit pontifex
statiꝫ moueri facit ratio quia nemi
ni de facili est credendum.l.sicut et
ibi Bal.C. de fide instrumentorum
ꝛ glo in.c.cupientes post princ.de
electio.in.vi.Et ideo glo.in.l.i.§.t
ff.de eo per quē fac.erit dicit impu
tanduꝫ illi qui ē nimiū credulus. iu
xta illud. Qui cito credit leuis ē cor
de. Unde Ouidius in libro episto
laruꝫ epistola.xvi.loquēs de puel
lis que faciles sunt ad credendū sic
inquit. Credulitas damno semꝑ so
let esse puellis. Quare ꝑclarus ora
tor Joannes bochatius florentin⁹
de casibus virorum illustriū li.i. di
xit. Repētina credulitas mater est
erroris ꝛ nouerca consilij. Immo
plus dicit glo.not.in.c.si quis ꝑpo
stera.l.dis.ꝙ non est statim creden
duꝫ etiaꝫ bono viro. ꝛ ideo dicitur
in hoc requisito ꝙ etiam si essent ꝑ
sone honeste ꝛ autentice debēt nō
semel sed pluries ꝛ instanter denū
ciare. Dicit tamen Bal.in.l.iudicia
C.de rei vendi.ꝙ dictum notabilis
viri inducit iustā credulitatez. Idē
tenet in c.cum cōtingat in secunda
col.de rescript. ꝛ ibi in vltima col.
refert collec. dicere ꝙ appellatus
debet credere discreto ꝛ notabili
viro dicenti eius aduersariū appel
lasse. allegat.c.tanta.lxxxvi.dis. ꝛ
Specu.in ti.de citatione.§.sequitꝛ
videre. ꝛ glo.in verbo plena in cle
men.causam de electio facit ꝓ hoc
quod dicit glo.penul.circa finez in
l.titio fundus.ff.de cōdi. ꝛ demon.
Tamen Bal.in.d.c. cum contingat
in.ij.collumna dicit ꝙ licet boni et
discreti viri dictum inducat iustam
credulitatem non tamen quis tene
tur ei credere per tex.nodibilez se
cundum eum in.l.ij.ff.quod fal. tu
to aucto. Item pro eo quod dicitur
ꝙ romanus pontifex debet expec
tare prius famam accedere anteq̄ꝫ
inquisitionem cōmittat facit.c.qua
liter ꝛ quando el secondo de accus.
in versic.ne semel tantum sed sepe
quod clamor inuit ꝛ diffamatio ma
nifestat ꝛ ibidem quasi deuuntiāte
fama vel deferēte clamore ꝛc. vbi
probatur ꝙ non debet fieri inquisi
tio nisi fama de eo qui inquiritur ꝑ
cedente. Et ideo ibi not. dicit domi
nus Ab.ꝙ in inquisitione iudex nō
tenet locum partis sed infamia est
loco accusatoris seu denuntiatoris
ꝛ sic iudex nō est accusator quia nō
fungitur duplici officio incompassi
bili nam alius debet esse accusator
alius iudex.iij.q iiij.c.primo ꝛ se
cundo ꝛ in.c.forus de verborum si
gnificatione. Et hec fama debet ꝓ
cedere a viris probidis ꝛ honestis
vt in dicto.c.qualiter. Item duꝫ di
citur ꝙ pluries ꝛ instanter debent
denuntiare hoc ideo est quia instā
tia in pluribus multum operatur ꝛ
maxime in oratione vt in.c.in opor
tuna de penit.disti.i facit tex. in.c.
vbi periculum in.§ fi.in versi ꝛ a
pud eum deuotis orationibus insi
statur ꝛ ibi per Archidiaconum de
elect.li.vi. Item instantia opera
tur i causa appellationis quo ad pe

tēdos apostolos de quibus in.l.vni
ca vbi Bar.ff.de libel.dimisso.& in
l.eos in.§.apostolos & ibi Bar.C.
de appel.& in.c.i.& i.c.ab eo cū ibi
not de appel.li.vi.Et in clemen.ij.
eo.ti.& isti apostoli sunt littere dan
de ab eo a quo appellatur ē ad eūz
qui de appellatione cogniturus est
d.l.vnica in prin. & io tales lr̄e dr̄r
apl'i.qa sicut apl'i grece latine dicū
tur missi secundū Alberi.de rosa.
in dictionario suo ī verbo apostoli
allegantē quēdā maximianū ī ser-
mone apostolorum Petri & Pauli.
Ita ipse littere dicuntur dimissorie
dicta.l.vnica.& voluit Cardi.i dctā
clemen.ij.in secunda questione.Et
hec fuit ratio quare discipuli a xp̄o
electi fuerunt appellati apostoli.
quia ab eo missi ad predicandū p
vniuersū orbem.vt habetur Ma-
thei vltimo capitulo. & in.§.ecce.
xxvi.dis. & per Archi.in.c.funda-
menta in verbo apostolos de elec.
in.vi.& Specu.de sum.trini.& fide
catholi.circa finem. Itē ad bapti-
zandum omnes gentes vt habetur
Joh.iij.c.& i.c.penul de baptismo
& hoc procedit non solū in duode-
cim apostolis de quibus per glo.i.
c.ij.in.c.vnico de reliq.& venerat.
sancto li.vi.& per Abb.in.c.fi.vbi
fit de eis mentio de feri sed etiā in
lxxij.de qbus in.c in nouo.xxi.dis.
& per glo in.c.cū ecclesia de elec.
Item instantia multū operatur in
impetratione gratiarū.vt in.c.fin.
de rescript.li.vi. & in.c.ij.de cōces.
preben.eo.li. Hec tamen instantia
tanquā ambiciosa importunitas re
probat in illis casibus. Datur enī
ambitiosa & non ambiciosa impor-
tunitas vt declarat glo.in dicto.c.
fi.in verbo importunitatē ad quā
me remitto.vbi etiā per Domini.&
alios.Et facit ad predicta de instan
ti petitione.tex.nota.iuncta glo.in
verbo deus in.c.nō mediocriter in
prin de conse.dis.v. & tex.cū glo.
eleganti in.c.prisca.centesima dis.

& in.c.cū in iuuentute in verbo im
portunitate de purgatio.canoni.
¶ Secundum requisitum est q̄ si
continuentur supplicationum instā
tie & fama & miraculorū continua-
tio perdurare dicatur consueuit ro
manus pontifex hoc proponere in
ter fratres & aliquib' episcopis pa
trie illius qui dicitur sanctus vel cō
uicinie vel alijs personis honestis
discretis & incorruptibilibus cōmit
tere vt inquirant de fama & deuoti
one populi & de miraculis & alijs q̄
sunt eidem nuncianda in genere &
non in specie & quo ad famā & non
quo ad veritatem.& q̄ sibi scribant
que inuenerint. & an eis videatur q̄
super veritate eorundem fit inqui-
sitio committēda. ¶ Quo ad hoc
secundū requisitum in eo quod di-
cit consueuit romanus pōtifex hoc
proponere inter fratres facit ratio
de qua statim dicā in tercio requi
sito. ¶ Item pro eo quod dicit q̄
debet committere episcopis illius
patrie vel conuicinie facit.quia vi-
cinus presumitur scire facta vicini
& eius condictionē secundū Bar.
in.l.i.in quinta col.versicu.quero
quid in teste.ff.si certū peta. facit
l.si vicinis & ibi Cyn. & Bart.C.de
nupt.& per Specul.in titu.de com
peten.iudi.adi.§.primo versic.sed
nunquid. glo.in.l.secunda.C.quan
do fiscus vel priuatus.per Bart.in
l.mutus in fine principij.ff. de ac-
quiren. heredita. ¶ Item pro eo
quod dicit vel alijs personis hone-
stis discretis & incorruptibilibus fa
cit quia ius multum defert honesta
ti & discretiōi. vt in.c.pastoralis §.
preterea in fine ibi coram publicis
& honestis personis offi ordina.
& in.c.nisi essent viri prouidi & ho-
nesti de prebend. Et sic noto q̄ ta-
les persone presumuntur incorru-
ptibiles.dummodo non essent ege
ne. Nam hec qualitas licet essent
honeste inducit presumptā corru-
ptibilitatem.tex.est not.in.l.ij. in

prin. .ff.de testi. ¶ Tertium requi-
situz est si tales rescribunt talia per
que videatur q inquisitio veritatis
cōmitti debeat requirit iterum sum
mus pontifex fratruz consilia z dif
finit vtrum sit inquisitio committen
da vel non. ¶ Pro eo quod dicit q
iterum summus pontifex inquirit ɔ
silia fratrum facit ratio nam si co-
rum consilium requiritur in canoni
zatōe vt supra dixi i secūdo dubio i
fi. vbi me remitto ergo in omni co
fine quo non peruenitur ad ipsam
canonizationem interuenire debet
eorundem consilium argumento.c.
preterea de offi.deleg.l.ij.ff. de iu-
risdictio.omniū iudic.z l.oratio de
sponsa.cum simil. Et ideo dixit bal.
in l.i.C.si rector prouinti. q si per
missum est prioribus q possint sta-
tuere super reddenda iustitia in ci-
uitate poterunt eligere potestatem
qui illaz reddat z poterunt addere
penas. Item dicunt doctores z ma
xime Abbas in.c.ij.post glo.ibi se-
cundaz de precari .q ambasiator ɔ
stitutus ad pacem ineundam potest
apponere penam vt pax seruetur.
Unde dixit Ange. in preallc.l.ij. q
procurator constitutus ad venden-
dum promittere potest de euictōne
Facit quod voluit Bald.in.l.ij.in.
fa collumna.C.quomodo z quādo
iu. qui idem tenuit quod in dicta.l.i
C.si recto.prouin.z similiter Bar.i
l.ambitiosa in.viij.collumna in ver
sicu.tertia regula.ff.de decr.ab or.
fa.cum simili. ¶ Quartum est re-
quisitum q si inquisitio ei cōmicten
da videtur iterum rescribit eisdem
vel alijs q iterum veritatem requi
rant. Primo de fama. Secundo de
vita. Tertio de miraculis exacte di
ligenter fideliter z prudenter secū-
dum articulos z interrogatoria que
sub bulla sua transmittit de quo no
tatur in dicto.c.venerabili de testi.
z quod inuenerunt remittāt suis si-
gillis inclusum. Circa illud quod di
cit de fama vita z miraculis zc. Fa

cit q supra dixi in primo requisito:
quia miracula aliquando fiunt per
malos. Item pro eo quod dicit sub
sigillis zc. facit dem sigillum reddit
scripturam autenticam text.z glo.i
c.peruenit de fideiussor. Item facit
eam indubitatam secundum Bald.
in.l.in bonefidei.C.de iure iuran.
Item per sigillum probatur contra
ctus partium vbi non est notarius
secundum Baldum in titu.de pace
constantie in prima collū. ¶ Item
probatur delegatio secundum An-
ge.in.l.consentaneum.C. quomo-
do z quando iudex quod dicit esse
notandum pro nuncio q sibi creda
tur si portat sigillum. ¶ Quamuis
quo ad illō quod dicit de delegatōe
Bald.in dicto titulo de pace consta
tie.teneat contrarium. Sigilluz ve
ro domini generale non excusat cu
stodes roccbaruz vt nota. declarat
Bal.in.c.significauit de appella.di
cens q illi qui habent rochas in cu
stodia debent recipere signa eis de
putata z si crederent litteris gene-
ralibus domini non excusarentur
mo punirentur de sigillo cuius ma
teria non est principalis materia no
stra remitto me ad glo.in.c. cure
xi.q.iij.z in.c.post cessionem zib
doctores de proba. Specul. z Jo.
an.in additionibus in titu. de instr.
edi.in.§.breuiter glo.z Imol.in.l.
ij.§.si dubitetur.ff. quemadmodum
testamenta aperiantur z in.l. ita sti
pulatus in.§.grisogonus.ff.de ver
borum obligat.z late per baldum
in.c.ij.de fide instru.cum si. ¶ Qui
tum requisitum est q remissa inqui
sitione committatur examinatio in
curia aliquibus capellanis vel alijs
personis autenticis z discretis que
etiam forment rubricas. Ad illud
quod dicit vel alijs personis auten
ticis z discretis facit quod dixi de
personis honestis z discretis supra
in secundo requisito. Item facit qd
dicitur de examinatione testiū que
fieri debet per iudicem qui est ante

ticus et discretus. l. nullum et ibi doctores. C. de testi. Barto. in. l. curētes eo titu. iuncta. l. continuus. §. cum ita de verbo. oblig. et in. l. vir bon° ff. iudi. solut. et in. l. quod si effesi. ff. de eo quod cer. loco. facit quod habet in. c. in presentia de renunci.

C Sextuz requisituz est q rubzice sic facte examinētur exacta diligentia per dominū papaz et ei° fratres et requirat papa consilia eorundez an si licet videantur probata talia propter que sit canonizatio nō immerito faciēda. Pro eo quod dicit de consilio cardinaliū facit q[...] dixi supra in tercio requisito. [...] Septimū requisitum q si videt pape q sit facienda hoc secrete diffiniat inter fratres. Ex quo infero q illud dicitur secretuz quod est quāpluribus notuz vt est in cetu cardinaliū qui hodie sunt numero xxv. et aliās tempore meo fuerūt. xxxv. Jmmo possent esse ducēti et xxxvi. sicut fuerunt tempore Pontiani pape. vt habetur in cronica secundum q referunt doctores in cle. ne romani. de electio. et in. c. vbi periculuz eo. titu. li. vi. Tamen secunduz Albericuz de rosa. in rubzi. de statu bo. esset decens q essent. lxx vt iudicarent omēs nationes et linguas que eorndez sunt. licet de facto nō seruetur. quia numerus cardinaliū est in arbitrio pape. vt refert et sequitur Marti. de lau. in tractatu cardinaliuz in secunda conclusione. Sed cōtra hoc facit. nam validuz est argumentū ab ethimologia vocabuli. l. ii. in. §. appellata et ibi Salyc. ff. si cert. peta. et in. l. i. i pzin. et ibi p modernos. ff. de acquiren. possessione Et ideo dicit Abb. in prohemio decretalium in. iiii. collumna q ethimologia dat propzium intellectum verbis per. c. fo°. de verbo significa. cum aliis ibi per eum adductis facit quod dicit Archidiacon in. c. placuit in pzin. xvi. q. i. Sed secretum per ethimologiam dicitur quasi segregate idest seperate ab aliis actum ergo quod fit corāz plurib° non potest dici secretum. Respōderi potest fatendo argumentuz q respectiue dici potest aliquid esse secretum puta respectu vulgi. nam secretum est quod vulgus ignorat. l. i §. summa ff. de his qui dete. vel ef fude. voluit Bal. in ti. de pace constan. in. §. fin autez facit lex si quis in graui in. §. aperire in versicu palam vel publice vel secreto. ff ad silenian. Sicut in simili dicitur q viginti milia dicitur pauci respectu aliorum secundum glo notabi. in. c. disciplina. xlv. distinctione facit gl. in. c. vidua. xxxiiii. distinctōne et gl. in. c cum causam in verbo efrenatā de testi. et in. c. latores i verbo multitudinem in fi. de cleric. exco. min. Diffinitio ergo de canonizando aliquem pro sancto facta solum inter papam et cardinales dicetur secreta respectu omnium aliorū eā ignorantium. Et ideo dominicus de sancto gemini. in. c. fi. §. i. de heretic. i vi. dicit per illum text. q illud dicitur fieri secrete quod fit coram pluribus in secrero et allegat etiam. §. econtra iuncta glo. in verbo secreta de peniten. distinctione. i. que dicit q illa que fiunt in presentia quāque hominum dicuntur secreta naz debet intelligi scilicet respectiue p supradicta. C Octauum requisituz q coadunatis episcopis qui sunt p̄sentes in curia narret publice in cōcistorio ea que acta sunt et probata secreta diffinitione iam facta suppressa et requirat consiliuz prelatorum Pro hoc et pro precedenti requisito facit quod dicitur de electione scilicet q de substantia siue forma electionis prelati est vt primo fiat in secreto demum publicetur. vt i. c. quia propter et ibi glo. i verbo maioz. Et sequitur dominus Abbas et coīr doct. de electio. Jtem dum dicit q coadunatis episcopis addo glo. not. i. c. anastasius quod

est c.fina.xviii.dis.que dicit q pa/
pa tenetur requirere consiliu3 epi/
scoporum vbi de fide agitur.ꝛ tunc
synodus est maior papa quod ē no
ta dignum ad limitatione3.c.signi/
ficasti de electi.vbi probatur q cō/
ciliu3 generale non est supra papā.
Nam fallit in concernētibus fide3
secundu3 do.Abba.ibi in septi o no
tabili allegātem glo.in .d.c.anasta
stasius. ¶ Nonu3 requisitu3 quod
assignatur certa dies vt omnes cō
ueniant ad certa3 ecclesiam in qua
accendūtur cerei multi ꝛ sternūt ta
petis ecclesia ꝛ paratur ꝛ illuc con
ueniūt papa fratres ꝛ totus clerus
ꝛ facit sermone3 summus pontifex
processum recitans ꝛ probata indu
cens populu3 ad orandu3 q de⁹ nō
pmittat eos errare in hoc negocio
Jn eo quod dicit de recitatōe pro/
cessus adduci potest quod dicitur ð
publicatione testiu3 que est de ordi
ne iudiciario. vt in.c.quoniā cōtra
falsam de probat.ꝛ in.l.prolatā.C
de senten.que publicatio simil'r fit
recitando dicta ipsorū testiu3.facit
glo in.l.publicati.C.de testa. Jtē
dum dicit inducens populu3 ad orā
du3 facit illud quod cantat ecclesia
in illa oratione multiplicatis inter/
cessoribus largiaris ꝛc.Preces eni
sunt loco precij. Nihil enim est ca/
rius quam quod precibus impetra
tur secundu3 glo.in.c.que3 penitet
in verbo latore. de peniten.dis.iii.
ꝛ fuit dictum Senece originaliter.
facit glo.not.ī.c.tuā de eta.ꝛ q̄lit.
ꝛ in.c.moyses.viii.q.i. Jtem in eo
qð dicit non pmittit eos errare no
to ex istis verbis Jo.an q ecclesia
particularis in canōizatione sancti
errare potest.de quo latius dixi su/
pra i tercio dubio ad qð me rmitto
¶ Decimum requisitu3 q flexis ge
nibus fiat deuota oratio ꝛ cantetur
veni sancte spirit⁹ vel alius ymnus
siue antiphona conueniens. pro eo
quod dicit flexis genibus fit oratio
facit quod dicitur in.c. vbi pericu/
lum.§.ceterum alias in §.ꝛ nos ð
elec.in vi.vbi dicitur q in electio/
ne pape instatur apud deum deuo/
tis orationibus vt bona ꝛ animab⁹
salutifera per ipsos cardinales fiat
electio.ꝛ est instandum oratione a/
pud deum flexis genibus non autē
recto corpor͛ p illud quod cantat ec
clesia in celebratione orando dum
dicit oremus.Flectamus genua le/
uate ꝛc.Faciunt arguendo a specia
li tex.in.§.non autem in versic. sci
re debet.lxxvi.distinctōne ꝛ.c.quo
niam autem de consecra.distinctōe
iii.in quibus dicitur q flexis geni/
bus non est orandum in illis.i. die/
bus qui sunt a pasca resurrectionis
vsq3 ad pasca pentecostes ꝛ de ra/
tione in dicto versi.scire si ergo est
speciale in illo casu in contrarium e
rit ius cōmune in alija.l.iura singu/
lare.ff.de legi l.i.in fi.ff ad muni/
cipa.cum simili. Jtem dum dicit de
ymno veni sancte spiritus ꝛc. facit
id quod similiter quottidie catat ec
clesia i celebratōne officij hore ma
tutinalis spiritus sancti gratia illu/
minet sensus ꝛ corda nostra ꝛc. Et
tex.in.c cum inter vniuersas circa
fi.ibi īuocata spiritus sancti gratia
de elec.ꝛ idem dicit Abb.in.c.trās/
missam in.iiii.colum.de electi q in
electione episcopi fienda debet cā/
tari missa spiritus sancti ꝛc ¶ Un/
decimum requisitum q surgat pa/
pa ab oratione ꝛ diffiniat illum de
quo agitur sanctum esse ꝛ sancto/
rum cathalogo conscribendum et
festum suum tali die colendum.pro
eo quod dicit ascribendum catha/
logo ꝛc.Facit glo notabi.in.l.cos
C.de offic magistr.milit. que dicit
quod qui non sunt scripti in matri/
cula sunt tanquam priuati. Et ideo
Angel.post glo.in autentic de mā
dat princip in §. si quidem dicit
qð solum militibus scriptis in ma/
tricula danda sunt priuilegia milita

ria. Unde dicit Bald. in. l. diximus
in fi. de excusatio. tuto. quod mer/
cator non descriptus in matricula
non gaudet priuilegio mercatorum
facit. c. si romanorum. xviij. dis. vbi
probatur q qui non reperitur de/
scriptus inter alios de vniuersitate
non presumitur esse de vniuersita/
te. Et ideo glo. not. xviij. dis. in sũ/
ma dicit q si est dubiũ an aliqua sit
decretalis recurrendum est ad regi/
strum. c. vt veterum. ix. dis. Presumi
tur tamen esse decretalis si reperit
inter alias decretales instar illius
que inuenitur inter moniales. quia
presumitur esse monialis secundum
dictam glo. facit. c. habeo librum. et
c. ysidor⁹. xvi. distinc. vbi dicit Ho/
stien. seruãdos esse canones qui fu
erunt positi inter alios canones. fa
cit quod dicit Hostien. in. c. pasto/
ralis de fide instrume. text. et Bar.
in. l. i. C. de exact. tributo. libro. x.
et quod habetur in. l. fi. et ibi Bald.
C. de rebus credit. et facit. l. ij. et ibi
Bar. et Bal. C. de erro. aduoca. et. l.
cum de lege. ff. de probatio. Unde
non immerito dixit do. Anto. in. c. i.
de successi. ab intesta. q statutum re
pertum in numero statutorum psu/
mitur esse statutum. secus si esset ex
trauagans. Hec tamen limito nisi
esset notorium vel esset facta mẽtio
in iudicio. quia tunc dicitur notoriũ
et per consequens non potest pretẽ
di ignorãtia. Ita singulariter dicit
do. Anto. et Imola in proemio de
cret. §. sane. et in dicto. c. pastoralis
et Ab. in. c. i. de re iudi. et sentit bal.
in. l. leges sacratissime. C. de legib.
in versi. secundo quero an liceat ig
norare constitutiones. et voluit ve/
ridicus doctor dominus meus in le
gibus Alexan. de imol. in. l. cum pro
latis de re iudica. Item in eo quod
dicit festum suũ tali die celebrari et
dico illum diem esse celebrandum
quo mortui sunt non autem diẽ quo
nati sunt quia die quo moriũtur na
scuntur ad gloriam. glo. est singula

ris in. l. cum quidam. ff. de annu. le
gat. secundum Lodouicum singulari
xxxiij. Ego addo aliam in. c. non li/
cet. xxxiij. q. iiij. et aliam i. §. finali in
verbo natalibus. instis. de ingenu.
De quo per dominũ Abba. in. c. li/
cet in secũdo notabili ꝺ ferijs. Fal
lit in beato Joanne baptista et bea
ta virgine quorum natiuitates cele/
brãtur cũ fuerint sanctificati in vẽ/
tre matris. Fuerunt enim quatuor
sanctificati in ventre matris scilicet
Job Jeremias beata virgo et Jo/
annes baptista secundũ Petrum de
monte episcopum brixiensem in di/
ctionario suo in verbo sanctitas in
§. quattuor allegat. c. nisi super glo
ij. de renunciatio. ¶ Duodecimũ et
vltimũ requisitũ q cãtetur Te deũ
laudam⁹ et celebret papa missam so
lemniter in honorem eiusdem sancti
Pro eo quod dicit cãtatur Te deum
laudam⁹ etc. facit q̃a ecclesia quot/
tidie in offitio in fine hore matutie
cantat illud cãticum. Idem fit pet
acta episcopi electõne fm Specu.
in titu. de electio. in. §. i. versi. con
sequẽter. in fine enim cuiuslibet ope
ris laudandus est deus et gratie sũt
ei agende sicut facit ecclesia tam in
fine celebratõis misse q̃ in fine ho
rarum canõicarum dum dicitur deo
gratias. facit. c. de ymnis de conse.
dis. pria. et ibi glo. vult q clerici p⁹
assumptionem cibi debẽt agere gra
tias deo. facit. c. fi. xliiij. dis. et quod
dicit gl. i. §. ex eo. xv. q. i. Dicit tñ
Joh. and. in. d. c. i. de reliq. et vene.
sancto. q hic ordo hacten⁹ nõ sem
per vsque ad vnguem est seruatus.
maxime quãdo agebatur de marti
rizatis pro fide. nam illi cõsueuerũt
facilius et leuius expediri. et ita di/
cit tenere Hosti. Et sic videtur per
hec verba Jo. an. q papa possit in
canonizatõe sancti omittere predi/
ctam formam. ¶ Sed an hoc sit ve
rum videtur ante omnia dicendũ q
non. nam forma dat esse rei secun/
dum phm in. vij. et. viij. metaphisice

ꝛ glo. in. c. si motum de consecra. distinc. i. que dicit ꝙ forma ē esse rei. facit not. tex. apud legistas in. l. iulianus in. §. quantum ff. ad exhib. et in. l. i. § eum qui. ff. de consti. pecu. ꝛ in c. in ciuitate ꝛ ibi glo. in verbo ex forma de vsur. Et hec procedunt in forma substantiali per id quod dicit Bal. in. l. vniuersa in prin. ij. col. C. de preci. imperat. offer. vbi dicit ꝙ quādoqꝫ forma requiritur ad esse rei quandoqꝫ ad confirmationeꝫ rei in esse producte quadoqꝫ ad effectum seu vtilitatem consequendā primo casu si obmittitur forma non valet ipso iure ratio quia talis forma dicitur substantialis allegat. ff. de verb. oblig. l. qui rome in. §. flauius. secundo ꝛ tertio casu valet ipso iure quia talis forma dicitur accidentalis cuius defectus ipso iure nō viciat ꝛ allegat Aristot. ꝛ Auerom dicentes ꝙ forma substantialis aduenit rei existenti in potētia forma accidentalis aduenit rei existenti in actu sed non est dubium ꝙ postquā res est in actu difficilius rescinditur q̄ṁ a principio impediretur ergo ꝛc. Et in hac forma substantiali verificabitur quod dixit Bal. in. l. ordo ī ij. col. de exequ. rei iudi. c. ꝙ ad vnguem forma seruari debet. Itē qꝺ dixit dominus Anto. in. c. ꝑ pisanis ī. ij. col. de resti. spo. ꝙ obmissio forme ī qualibet minima parte viciat processum. Item etiam verificabitur quod dixit Bar. in. l. i. ff. de cōdi. inde. ꝙ vbi id quod agit̄ peccat in forma nō oritur naturalis nec ciuilis obligatio. Item quod in simili dixit glo. not. de ommissione ordinis iudiciorum vt si est ordo substātialis vicietur actus. ij. q. i. in summa. Cuꝫ igitur forma de qua hic fit substantialis vt patet per ea que superius dicta sunt debebit ad vnguē seruari. Sed contrariū dico esse verius scilicet ꝙ papa nō tenetur seruare dictam formam adeo ꝙ si eaꝫ nō seruet valebit canonizatio. Primo pc. auctoritateꝫ Jo. an. de quo supra qui vt verbis vtar Ludo. ro. in sing. suis. ccccclxxvi. fuit doctor valentissimus mundi: ꝛ verifice scientie iuris canonici patreꝫ eum appellauit Bal. in prelud. feudo. in secunda columna. ¶ Secundo nam hec forma est fundata in iure positiuo canonico vt supra ostendi sꝫ papa potest tollere ius positiuum secundum Inno. in. c. cuꝫ ad monasterium de sta. regul. glo. ꝛ ibi omnes doctores ꝛ maxime dominus Antonius ꝛ Abb. in c. proposuit de concess. preben. ꝛ Abb. i. c. de multa de prebend. Et ratio est quia eius est tollere cuius est condere. l. iij. ff. de re iudica. l. eius est nolle. ff. de reg. iur. facit c. inferior. xxi distinctione ꝛ. c. i. xix. qōne secunda ꝛ. c. omnis vtriusqꝫ sexus de peniten. ꝛ remis. Unde dixit Philosophus in primo de generatione ꝛ corrup. ꝙ ea que sunt principia generandi sunt principia corrumpendi. l. nihil tam naturale. ff. de regulis iur. l. sicuꝫ. §. naturalis. ff. de solu. ꝛ in. c. i. de regul. iur. sed ius positiuum canonum est compilatum a papa ergo per eum tolli poterit ꝛ per consequens dicta forma in eo fundata argumēto. c. accessorium de reg. iur. in. vi. ꝛ. l. cum principalis. ff. eodem titu. Item papa ꝛ maxime in spiritualibus potest adequare quadrata rotundis secundum Hostiensem in. c. cum venissent. de iudic. facit. c. cūncta per mundum el grande ꝛ el piccolo. ix. q. iij. ꝛ quod dixi supra ī secundo dubio circa principium. Et ex hoc sequitur ꝙ vbi lex vel canō dant certam formam substantialeꝫ in actu fiendo nō tenetur conditor legis vel canonis in tali actu si non vult eam seruare. facit in argumentum. l. digna vox. Et quod ibi notāt scribentes. C. de legibus ꝛ. l. princeps ff. eo. ti. qꝺ erit secus in inferiorib[9] ꝑ supi[9] allegata. Non deberet tñ papa obmittere talē formaꝫ

vbi propter hoc ecclesia scādalizaretur per id quod not. dicit domin⁹ Abbas in .c. cū teneamur de ꝓben. ꝙ non est obediendū pape vbi oriturū esset scandalū etiam si papa precise hoc mandaret non obstāte aliq̄ scādalo: ꝛ ita ampliabit̄ quod not. dicit do. Cardi. in .c. si quādo ꝺ rescript. vbi voluit non esse obediēdū pape vbi immineret scandalū licet mandatū non esset iniquū. ꝛ ita dicit se consuluisse cū Urbanus sextus priuasset Carolū regē regno Iherusalē ꝛ misisset lrās epō Florentino vt in ciuitate Florentie publicaret processū ꝛ apposuit penā ipsi episcopo nō publicanti ꝛ populo Florentino non recipiēti. Nam littere si fuissent publicate ortū fuisset magnū scandalū in illo populo. Unde ipse cardinalis consuluit differri debere publicationē donec cōsuleretur papa circa hoc. ymmo dico ꝙ differri debuisset non obstāte aliquo scandalo. per id quod dicit Abb. in .d. c. cum teneamur. Uñ ad propositū dicit glo. not. in .c. si papa. xl. dis. ꝙ licet papa possit accusari solū de heresi tamē poterit de alijs criminibus accusari si eius exemplo ecclesia scandalizaretur. Item glo. in .c. ꝑ principalem .ix. q. iij. dicit ꝙ papa non posset priuare oēs epōs quia turbaret̄ vniuersalis status ecclesie. ꝛ sic oriret̄ scandalū facit .c. nihil cū scandalo de ꝓscrip. Itē quod dixit Lodo. roma. sing. ccccxxxix. ꝙ illa regula ei⁹ ē velle ꝛc. non hꝫ locū quādo venit in preiudiciū ecclesie. ꝛ allegat quod dicit Io. an. in addit. specu. in ti. de instru. edi. §. nunc vero aliqua in fine ꝛ Bar. i. l. priuilegia. C. ꝺ sacrosan. eccle. Ita dicam⁹ in casu nr̄o quia satis esset ꝑiudiciū ecclesie si scandalizaret̄ propter omissionē dicte forme. Et vltra ꝓallegata in materia forme vidēdus esset Io. de lig. in c. cum dilecta super glo. ij. de rescrip. ꝛ Bal. in .l. omēs populi i pe nul. col. de insti. ꝛ iure. Cardi. in clemē. pria in .vij. q. de iurepatro. Inno. in .c. ij. de consue. Archidia. in .c. quorundā. xxiij. dis. Bal. in .l. si alterius. C. si min. se maio. dixe. Idē in l. fi. C. si manci. ita alie. fue. vt manumit. Bar. in .l. cū quid. ff. si cer. per. Do. Anto. in .c. cōsultationibus de iurepatro. Idem in .c. fi. in penl' col. de restitu. spo. Bal. in .l. nō omnis ff. si cer. peta. ꝛ in addit. specu. in tit. de recusa. vers. sed quid si statutū. Bar. in .l. illud. §. sed si ita. ff. quod cuiusqꝫ vestrū. not. Bal. in .l. si creditor. C. de fideius. cū alijs si. recēseri que laboriosū poti⁹ esset q̄ꝫ vtile vel necessariū. Et quoniā pater reuerende si bene recolo me interrogasti qs primus fuit sanctorū secundū hanc formā canonizatus asserēs te intellexisse fuisse bernardū quod equidem tunc me ignorasse respondi. Postmodū vero tue paternitatis intuitu curiose id queritans reperi in loco nō vulgari primū fuisse quendā apollionem heremitā natōne grecū ac pro fide xp̄i martirizatū per Nicolaum primū hac forma canōizatū qui apollio tempore xp̄i in quadā silua pastoribus ꝑdicans xp̄m ipsū verū esse messiā a iudeis clauis ligneis i domo passus est martirium. ꝛ hoc ipsi Nicolao scire optanti quis primo martirizatus fuerit diuino spiritu reuelatū est. Quod vero dicitur de beato Stephano ꝓthomartire intelligi debet post mortē xp̄i. ꝛ hoc proculdubio nouū q̄ꝫplurimis videbitur. nec miretur aliquis si auctoris nomē tacui hoc enim reperi in libro quodam antiquissimo ac sine titulo cui fidem prestiti cum ibi q̄ꝫ plurima alia romanoꝝ ac sūmorū pontificū gesta que vera reputantur repererim. non tamē credo ꝙ in dicta canōizatione hec forma ad vnguē seruata fuerit ꝛ maxime quo ad dei scti ꝓbatōē. sꝫ in hoc ipse Nicolaus steterit diuine relatōi

¶ Potuissem q̄ꝫ plura licet extra/
uagātis huic opusculo vt multi scri
bēdo faciūt interserere pr̄ optime
sed tum propter temporis angusti
am vt predixi. necnon quia alienuꝫ
est a me superfluis ac vt melius lo/
quar impertinentibus mēbranas one
rare mihi visuꝫ est vti hac qua gau
dent breuitate moderni ſm glo. i.
in. l. i. ff. quod met. cau. verbositas
enī confusioneꝫ inducit quā verbo
sitatē acriter reprehendit imperator
in. l. ij. §. hec āt oīa. C. de vete. iure
enu. dicit ne verbositas eorum ali/
quid legibus nostris afferat ex con
fusione dedecus. Unde bene dixit
Philosophus in primo ethicorū q̄
ea que possunt fieri p pauciora nō
debent fieri p plura. de quo dixi su
pra in secundo dubio. Quare p hec
expeditū sit opusculuꝫ hoc ad ppe/
tuationē tui deuotissimi nominis cuꝫ
laude ꝛ gloria omnipotētis dei qui
viuit ꝛ regnat trinus ꝛ vnus per in
finita secula seculoruꝫ. Amen.

¶ Finit opusculum de canonizatio
ne sanctorum editum ac compositū
per celleberrimū iuris vtriusqꝫ mo
narcham canonicumue bononieseꝫ
dn̄m Troilum de maluitijs ¶ Im
pressum in alma ac inclita ciuitate
bononie p me Ugonem de Ruge/
rijs. Anno a natiuitate domini no/
stri Jhesu xp̄i. Mcccclxxxvij. die
sexta iulij. Laus deo omipotēti